

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR

SUNNANSJÖ

Flygbild: Anders Björklund
Orsa

Sunnansjö från sydost, 1980

Antagen 99-12-16, §222
Laga kraft 00-01-12

Innehållsförteckning	
Planområdets läge	1
1 Inledning	2
Syfte	2
Planprocessen	2
2 Planområdets förutsättningar	3
Översiktsplanens ställningstaganden	3
Planområdet	3
3 Planområdets utveckling	4
Näringsliv/Sysselsättning	4
Befolkning	4
Bostäder	6
Detaljplaner	8
Markägoförhållanden	9
4 Allmänna intressen	10
Kulturmiljövård	10
Friluftsliv, idrott och rekreation	13
Naturvård	17
Vägar, trafik och kommunikationer	18
Vatten	25
Avfall	27
Jordbruk	27
Turism	29
Kommersiell service	30
Offentlig service	30
Teknisk försörjning	32
Energiförsörjning	33
5 Miljö- och riskfaktorer	33
Vattentäkt	33
Buller	34
Bekämpningsmedel	34
Radon	34
Magnetfält från kraftledningar	35
Vedeldning	35
Insatstid vid brand	35
Översvämningar	35
6 Planöverväganden och konsekvenser	36
Ekologiska	36
Miljöbelastningar	36
Trafiksäkerhet	36
Sociala	36
Kulturella	36
Miljömässigt byggande	37
7 Planförslaget	38
8 Genomförande	40
Detaljplaner och bygglovgivning	40
Markanskaffning	40
Upplåtelse, exploateringsavtal	40
Anläggningar	40
Stigar och leder	40
9 Sammanfattning	41

Bilagor; delstudie centrala Sunnansjö, karta planförslaget

Arbetssätt vid framtagandet

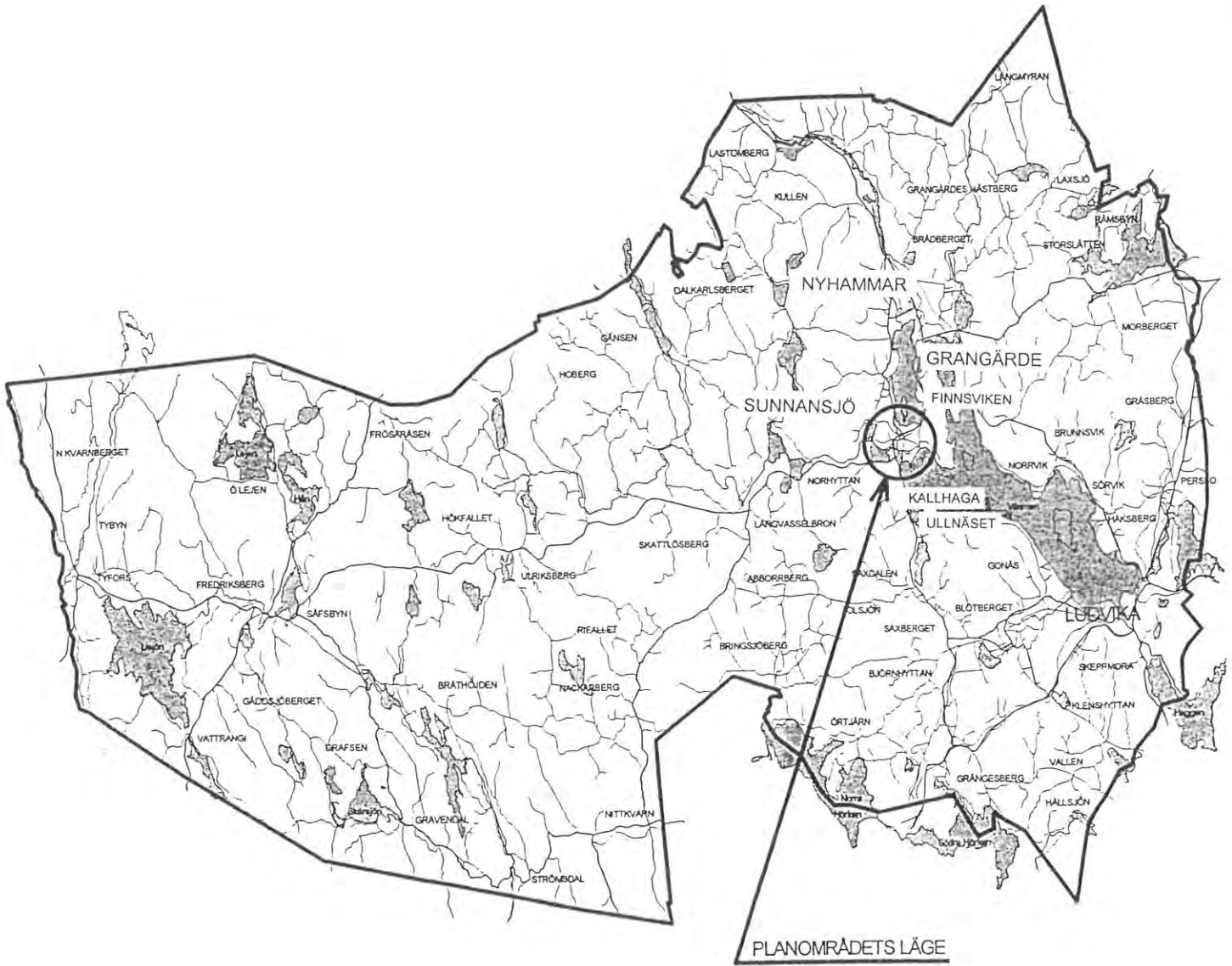
Arbetet med översiktsplanen sker under ledning av kommunstyrelsen.

Huvudansvariga för planarbetet är:

Hjördis Staffas, stadsarkitektkontoret
Börje Larsson, mark- och planeringsenheten

I projektgruppen ingår också:

Christer Lindberg, tekniska kontoret
Göran Eriksson, miljö- och hälsoskyddskontoret
Sören Holmström, kultur- och fritidsförvaltningen

1 Inledning

Syfte

Översiktsplanen för Sunnansjö är en av de prioriterade fördjupningar, som skulle upprättas efter att den kommunövergripande översiktsplanen antogs 1990. Planen syftar framför allt till att ange en önskvärd utveckling av området vad gäller boende, verksamheter samt service och dess konsekvenser för markanvändningen. Speciellt studeras centrumområdet dvs området mellan Solgårdet och herrgården.

Kapitlen 1 till och med 5 är i huvudsak en beskrivning av befintliga förhållanden. Kapitlen 6, 7 och 8 innehåller förslagen och genomförandefrågor.

"centrum"

Planprocessen

Den av kommunfullmäktige år 1990 antagna kommuntäckande översiktsplanen utgör grund för arbetet. Det särskilda avsnittet om Sunnansjö med textdel och tätortskarta är att betrakta som programhandling. Arbetet har resulterat i en produkt, som i huvudsak följer programmet. Till skillnad från år 1990 finns för närvarande inget bebyggelsetryck, vilket ökar kravet på en uthållig flexibel plan, men minskar behovet av omedelbara exploateringsförberedelser.

Planarbetet har i inledningsskedet bedrivits gentemot en lokal arbetsgrupp, som organiserades redan 1993. Kommunen har haft ett flertal möten med arbetsgruppen men även med olika privata markägare.

Översiktsplanen kommer att handläggas i enlighet med plan- och bygglagen (PBL) så att allmänhet och myndigheter i ett samrådskede får möjlighet att lämna synpunkter på planen.

Efter bearbetning följer ett utställningsskede där allmänheten ånyo får lämna synpunkter på översiktsplanen, som därefter antages av kommunfullmäktige.

Det skall betonas att en fördjupad översiktsplan inte är juridiskt bindande.

2 Planområdets förutsättningar

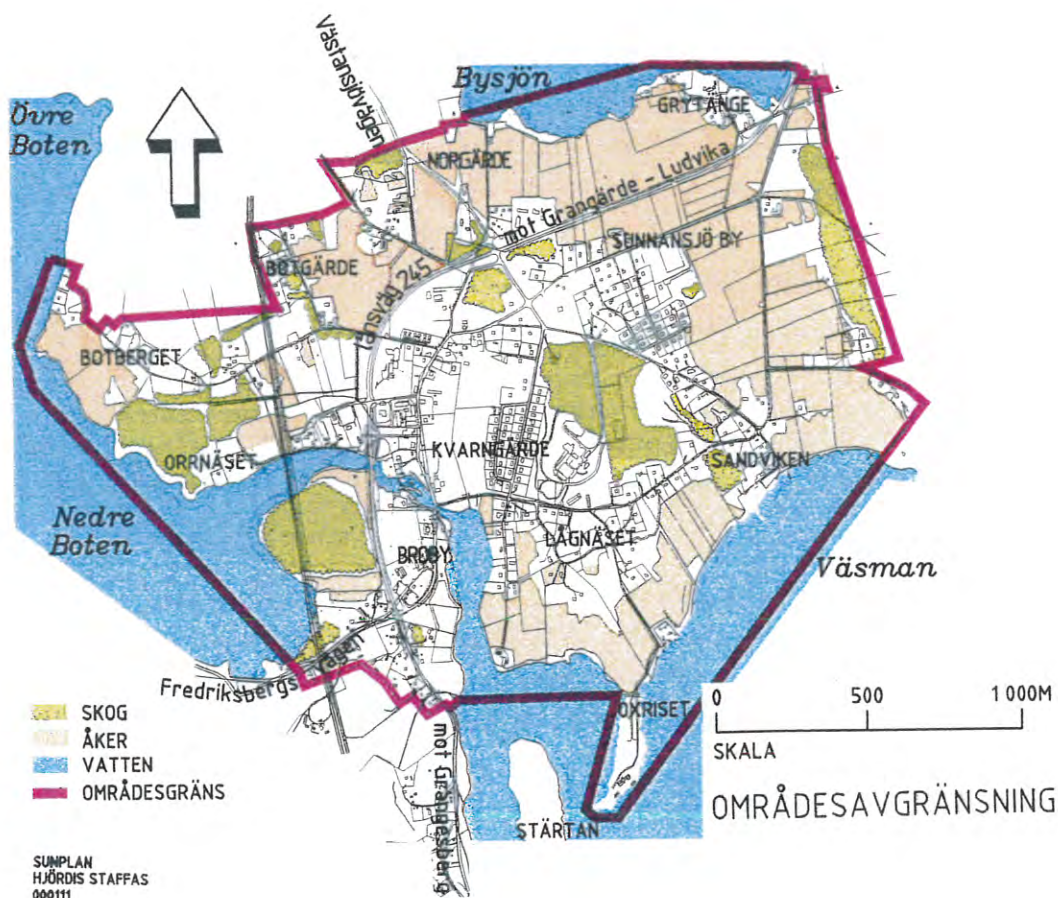
I den kommunövergripande översiktsplanen -antagen 1990- finns ett antal riktlinjer för den byggda miljön och dess omgivningar. De viktigaste är;

- att bevara bygdens karaktär av öppet jordbrukslandskap.
- utveckla centrumområdet med bebyggelse (förtätning).
- arbetsplatsområden utformas så att de ej påverkar den byggda miljön i övrigt.

Planområdet

Planområdets avgränsning omfattar Sunnansjö tätort samt omgivande bebyggelse.

Sunnansjö tätort ligger i det öppna jordbrukslandskapet mellan sjöarna Boten, Bysjön och Väsman, ca 2 mil norr om Ludvika. Bebyggelsen består främst av småhus med anknytning till det äldre jordbrukslandskapet och till modern villabebyggelse men även av hyreshus och äldre bostäder. Bebyggelsen har av historiska skäl placerats så att den inte skulle påverka värdefull jordbruksmark.

3 Planområdets utveckling

Näringsliv/Sysselsättning

De största arbetsplatserna är Solgärdet (kommunal anläggning för äldreboende) och det privatägda hälsohemmet Tallmogården. Totalt arbetar ca 100 personer inom vårdsektorn. Jordbruk och odling bedrivs i dag kommersiellt av en potatisodlare och en grönsaksodlare vid Tallmogården.

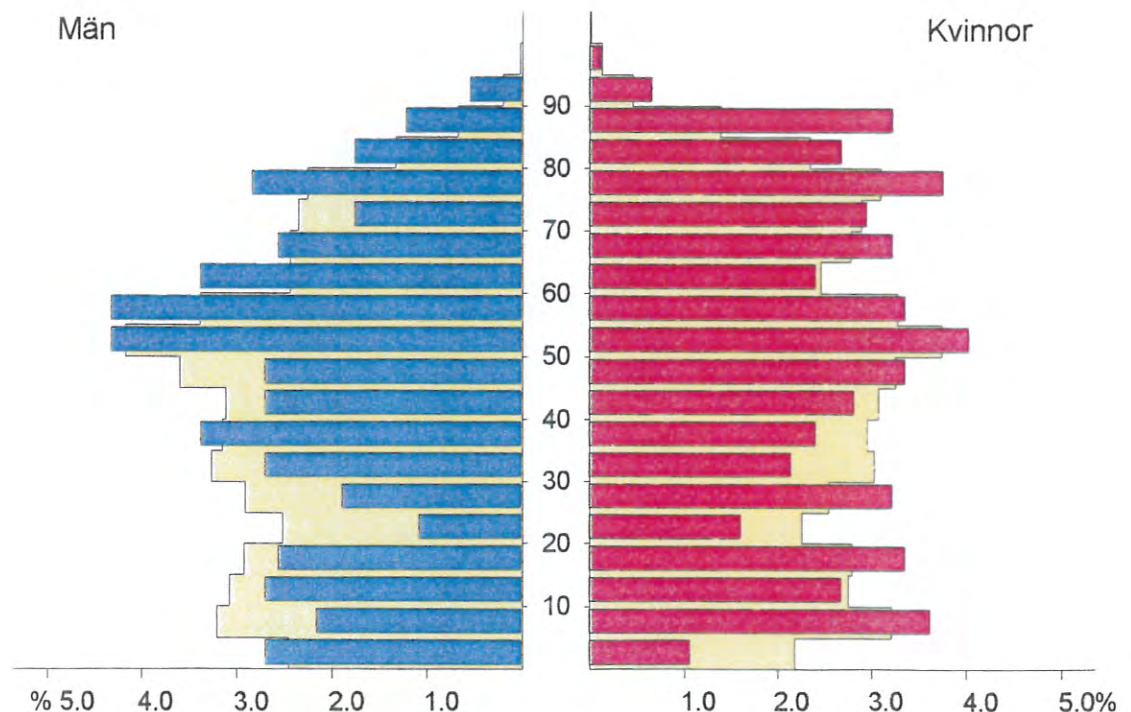
Sedan ortens sågverk lades ned begränsas näringslivet till småföretag och handel (se kap. Allmänna intressen).

Befolkning

I Sunnansjö bor 743 personer (1998). Av åldersfördelningen kan man utläsa att orten jämfört med Ludvika kommun har större andel 60-åringar och något lägre andel barn. Andelen äldre är större än genomsnittet för Ludvika kommun vilket beror på äldreboendet vid Solgärdet.

Befolkningsutvecklingen har under 1990-talet varit tämligen stabil. Prognosen pekar mot en liten minskning för de kommande åren. I Grangärdebygden har befolkningen minskat betydligt mindre än för andra delar av kommunen.

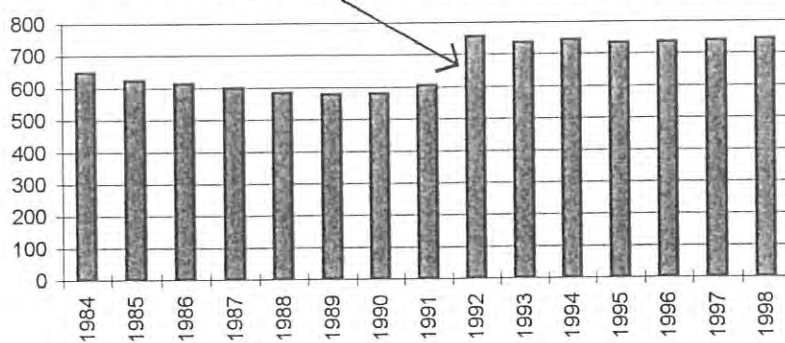
Befolkning 1998-12-31 i Sunnansjö Jämförelse med Ludvika kommun

Ålder	Män	Kvinnor	Summa
0- 4	20	8	28
5- 9	16	27	43
10-14	20	20	40
15-19	19	25	44
20-24	8	12	20
25-29	14	24	38
30-34	20	16	36
35-39	25	18	43
40-44	20	21	41
45-49	20	25	45
50-54	32	30	62
55-59	32	25	57
60-64	25	18	43
65-69	19	24	43
70-74	13	22	35
75-79	21	28	49
80-84	13	20	33
85-89	9	24	33
90-94	4	5	9
95-99	0	1	1
Summa	350	393	743

Befolkningsutveckling i Sunnansjö

Obs från 1992 räknas del av södra Västansjö till Sunnansjö

År	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
0-w	647	624	614	600	583	577	579	605	755	735	742	732	735	738	743

(För planområdet som helhet finns ingen statistik. Siffrorna i detta avsnitt avser nyckelkodsområde nr 310000).

nyckelkodsområde 310000

**Tätorter och landsbygd i Grangärde församling
Folkmängd och medelålder 1998-12-31**

Områden	Folkmängd	Medelålder
Sunnansjö	743	46,8
Grangärde	428	40,9
Nyhammar	748	41,8
Saxdalen	757	40,3
Övr Grang förs	1354	44,4
Summa	4030	43,2

Bostäder

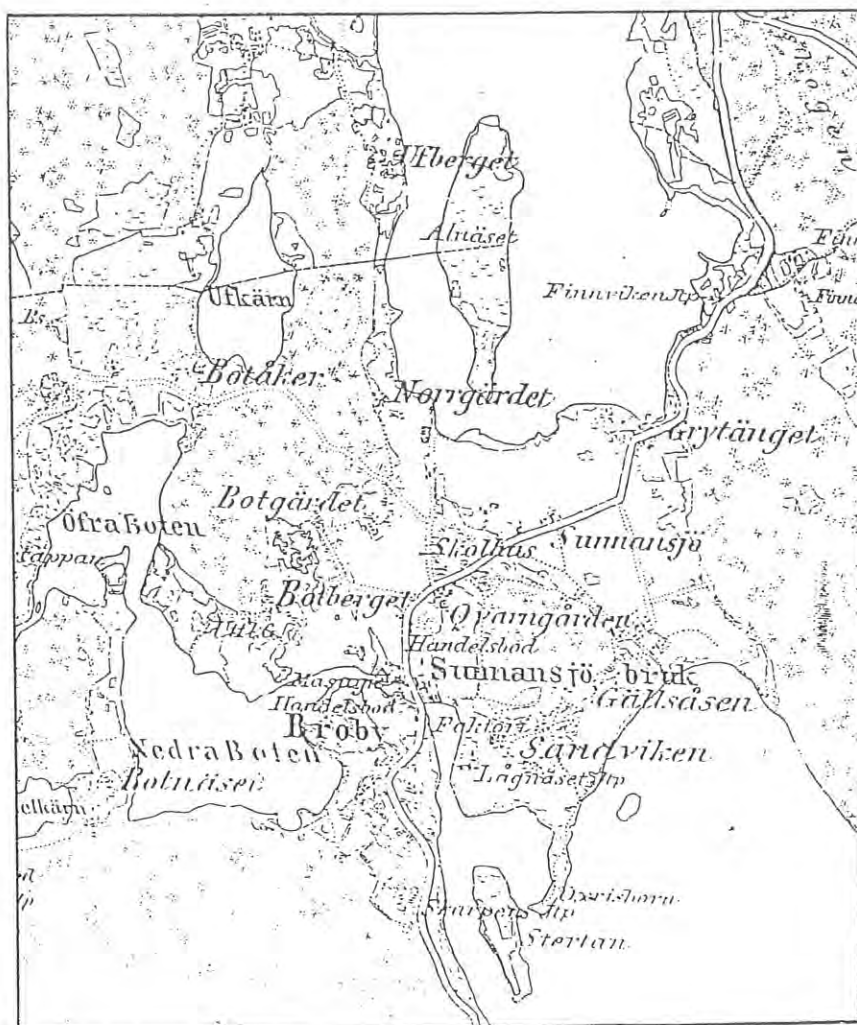
Småhusboendet dominerar kraftigt. Av ortens knappt 200 småhus tillkom ca 70 stycken under 1970-talet, den kraftigaste expansionen i samhällets historia. Under den övriga delen av 1900-talet har tillväxttakten varit lugnare.

Längs Sandviksvägen uppfördes år 1991 fyra stycken privatägda hyreshus, Sunnanbo. Lägenheterna är 18 till antalet, (10 st 2:or, 6 st 3:or och 2 st 4:or), som samtliga är uthyrda.

LudvikaHem äger två hyreshus vid Hyttvägen, byggda 1973 och ett hus vid Botbergsvägen, byggt 1970, bestående av 53 lägenheter, (12 st 1 rum och kök, 5 st 1 rum och kokskåp, 26 st 2:or och 10 st 3:or). Viss efterfrågan på större lägenheter kan finnas. Vidare finns 12 stycken servicelägenheter, (2:or), byggda 1975, i form av en grupp små enplanshus, norr om Solgärdet. De små husen är ursprungligen byggda som provisorier.

Vid Botgårde byggdes år 1991 sex stycken friliggande villor. Tanken var att de skulle bilda en bostadsrättsförening. Den tanken övergavs sedermera. Husen är avstyckade och samtliga är sålda.

Någon kö till småhustomter finns ej. Inom centrala Sunnansjö finns tre kommunala småhustomter, som kan bebyggas direkt, utan ytterligare investeringar.

Ekonomisk karta över Sunnansjö, upprättad åren 1866-67. På den syns en del av byarnas bebyggelsestruktur före laga skifte. Dessvärre blev två byar felaktigt namngivna. Sandvikens by heter på kartan Gällsåsen medan Lågnäsets by heter Sandviken. Lågnäset har på kartan endast blivit benämning för en torpfastighet.

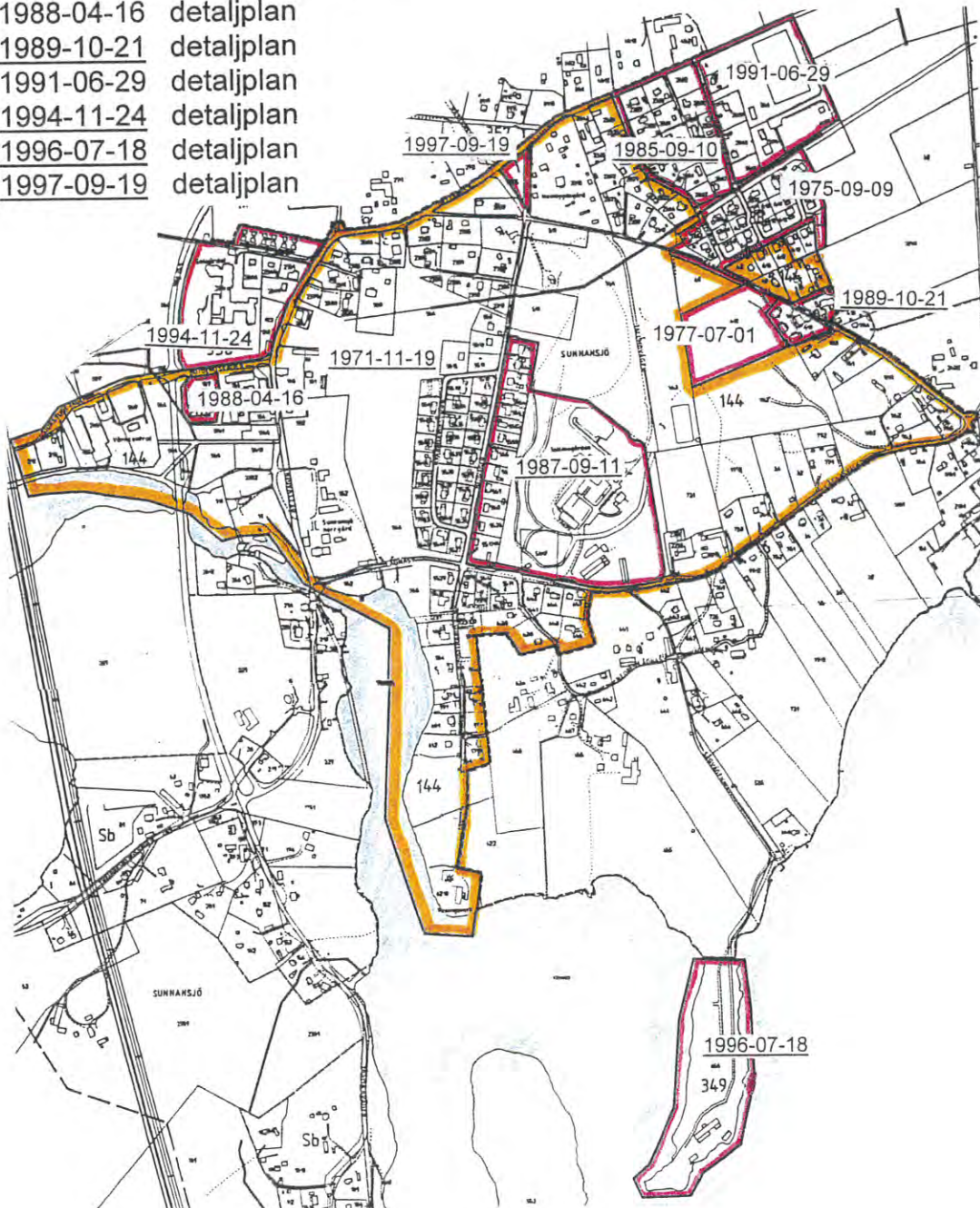
Detaljplaner

Inom översiktsplaneområdet finns ett antal detaljplaner. På kartan redovisas de datum då de nu gällande detaljplanerna vunnit laga kraft. De flesta datum är understruken, vilket innebär att planen har icke-kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser. Övriga planer har däremot kommunalt huvudmannaskap. Vägföreningen är huvudman där icke-kommunalt huvudmannaskap råder.

Detaljplanerna har vunnit laga kraft följande datum.

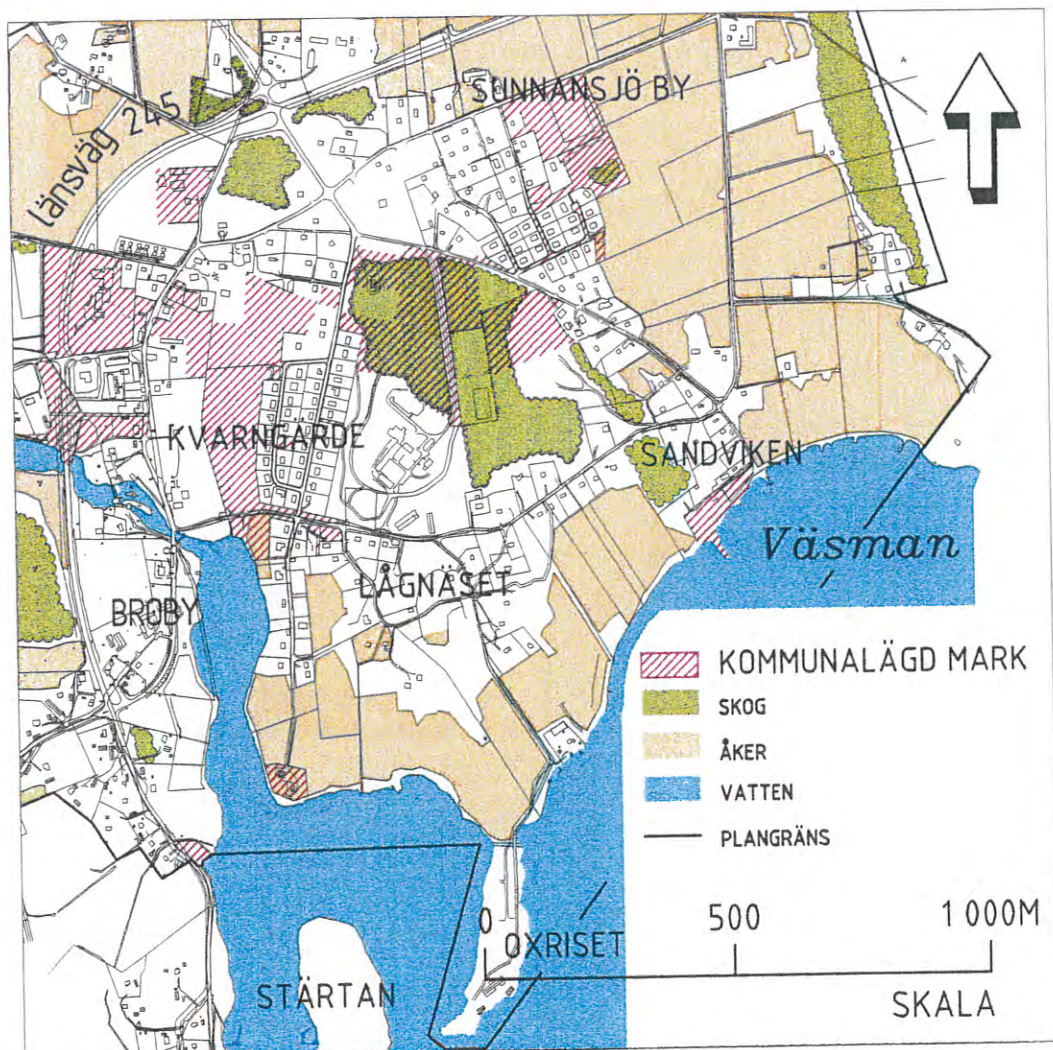
1971-11-19 (denna byggnadsplan täckte ursprungligen större delen av Sunnansjö).

1975-09-09	stadsplan
1977-07-01	stadsplan
<u>1985-09-10</u>	byggnadsplan
<u>1987-09-11</u>	byggnadsplan
1988-04-16	detaljplan
<u>1989-10-21</u>	detaljplan
<u>1991-06-29</u>	detaljplan
<u>1994-11-24</u>	detaljplan
<u>1996-07-18</u>	detaljplan
<u>1997-09-19</u>	detaljplan

Markägoförhållanden

Den helt övervägande delen av marken inom planområdet ägs av enskilda personer. Kommunens markägande inskränker sig till detaljplanlagda grönytor, gator, småhustomter och tomter för kommunala verksamheter i Sunnansjö centrum samt området vid badet i Sandviken. En mindre tallskog norr om Tallmogården ägs av kommunen.

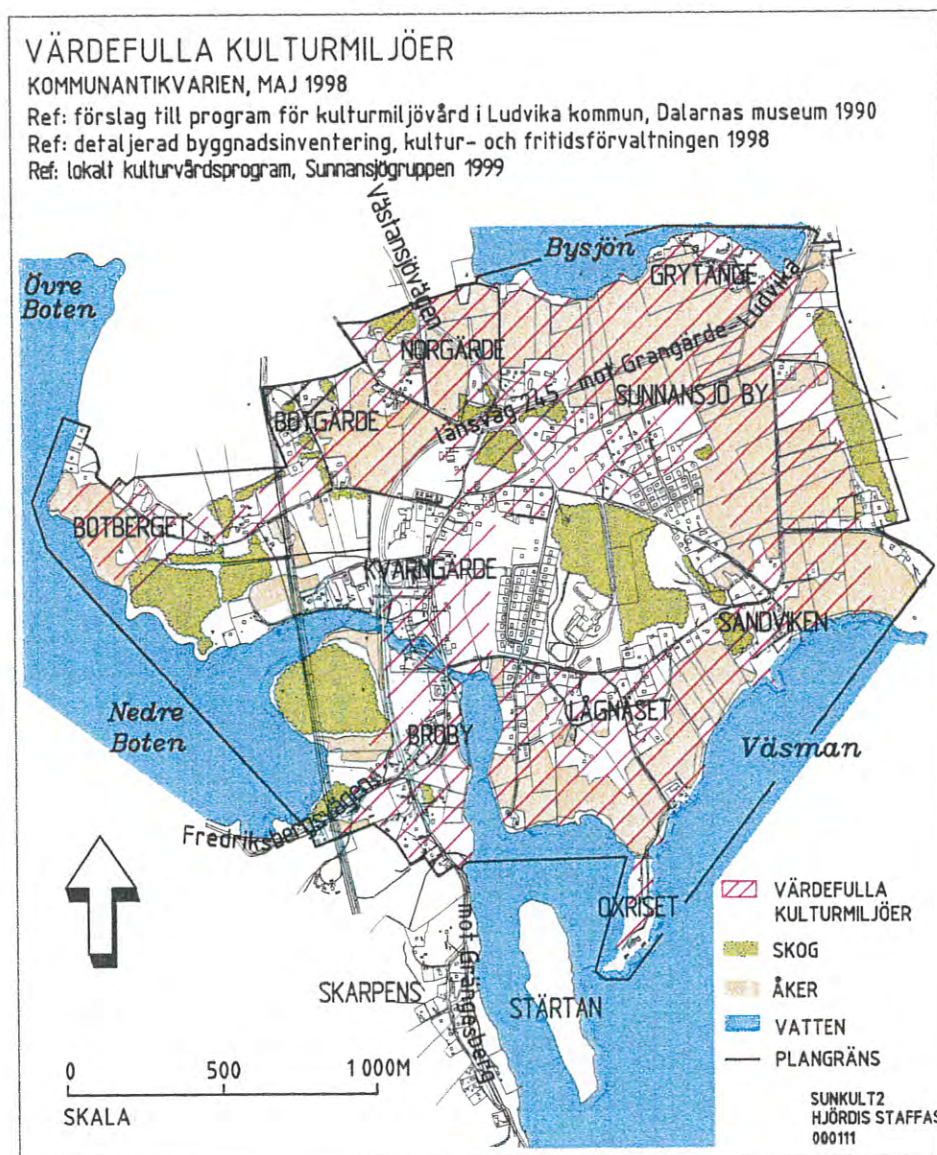

4 Allmänna intressen

Kulturmiljövård

Bebyggelseområden omfattande dels centrumdelen med hyttplatsen, herrgården och Broby gård upp till bebyggelsen kring hembygdsgården, dels bybildningar vid Lågnäset, Sandviken, Grytänge, Botgårde, Botberget, Broby och Skarpens har avgränsats som värdefulla kulturmiljöer. Detsamma gäller större delen av jordbruksmarken med bondgårdar av äldre karaktär.

Områdesavgränsningarna baseras på en översyn och komplettering av förslag till program för kulturmiljövård i Ludvika kommun (Dalarnas museum 1990) samt en detaljinventering av samtliga byggnader i Grangärdebygden (kultur- och fritidsförvaltningen 1997-98). Ett lokalt kulturvårdsprogram är under utarbetande av den lokala kulturvårdsgruppen i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen och Grangärdebygdens Intresseförening (GBI).

Utöver byggnadsminnet Sunnansjö herrgård och ett stort antal bevarandevärda bergsmansgårdar, innehåller de avgränsade områdena en intressant blandning av äldre gårdsbildningar med traditionellt byggnadsskick. Dessutom finns mindre torpegendomar och egnahem med goda exempel på olika stilepoker under 1900-talet väl inplacerade i det äldre bebyggelsemönstret.

Härutöver bör det storslagna odlingslandskapet med vackra utsikter samt de äldre vägsystemen uppmärksammas som väsentlig del av Sunnansjöns karaktär och historiska identitet.

Sunnansjö har medeltida ursprung. En hytta kan dokumenteras under 1500-talet, vilken under 1600-talet kompletterades med en stångjärnsmedja. Hyttan var i drift till 1882, varvid jord- och skogsbruk blev en allt viktigare inkomstkälla under 1900-talet. Av särskilt värde ur kulturvårdssynpunkt är att Sunnansjö herrgård efter omfattande upprustningsarbeten till vissa delar öppnats för allmänheten, bl a en servering i västra flygeln och utställningsverksamhet i den östra. Dessutom har allmänheten tillgång till den fina hembygdsgården, vilken innehåller en intressant provkarta på olika byggnadstyper från bygdens äldre timmerbyggnadstradition.

En utförlig redovisning av Sunnansjöns bebyggelsehistoria finns. Det är ett examensarbete utfört på Göteborgs universitet åren 1991 - 1992: "Sunnansjö och Blötberget. Bebyggelsehistoria och lokal identitet i två små tätorter i Bergslagen". Lars Bergström och Rolf Hammarskiöld.

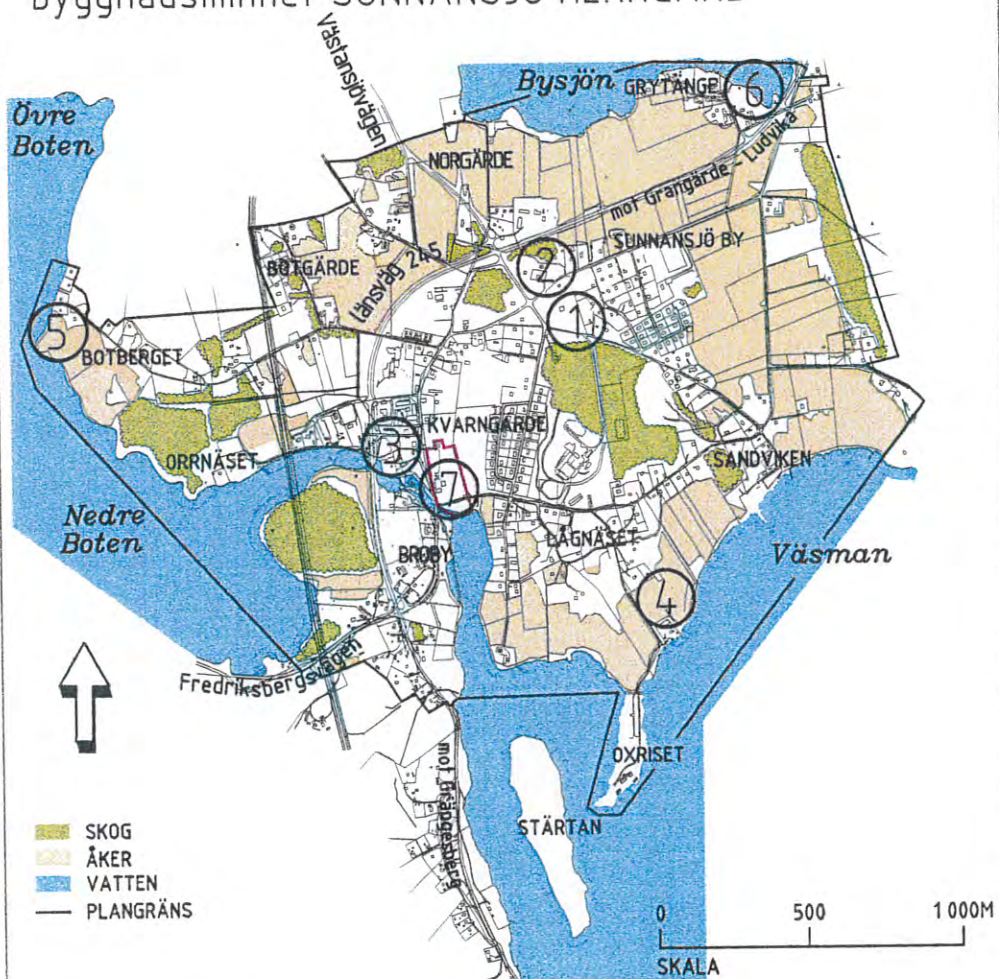

Sunnansjö Herrgård, våghus

KULTURMINNEN

registrerade fornminnen och

byggnadsminnet SUNNANSJÖ HERRGÅRD

① HEMBYGDSGÅRD

Grangårde Hembygdsgård, bestående av traditionella byggnader. Gården inrymmer Olaussonska bruksarkivet, ca 1 000 band om bruksrörelsen i Nyhammar, Norså, ca tio lösfynd från stenåldern som förvaras i manbyggnaden.

② MILSTOLPE

Stenen flyttad 1946 från brofästen vid Stensbo.

③ HYTTLÄMNING och HAMMARSMEDJA

Sunnansjö hytta. Av anläggningarna återstår hyttruin, dammvallsrester, rostugnsgrund, labbi, våghus och slaggförekomst. Av tavla föreställande hyttan framgår att ett par kolhus varit belägna norr om hyttan. Plats för borttagen hammarsmedja. Belägen söder om kraftinsläpp.

④ TANDVÄRKSTALL

Trolltallen. 3,9 m i omkrets i brösthöjd och ca 14 m hög. Används som tandvärkstall till år 1900. År 1915 fanns ca 50 tandvärkshål. Tallen är fridlyst sedan år 1916.

⑤ HÄLSOKÄLLA

Bota källa. Nu fodrad med betongrör. På flera håll har traditionen om Bota källa lämnats.

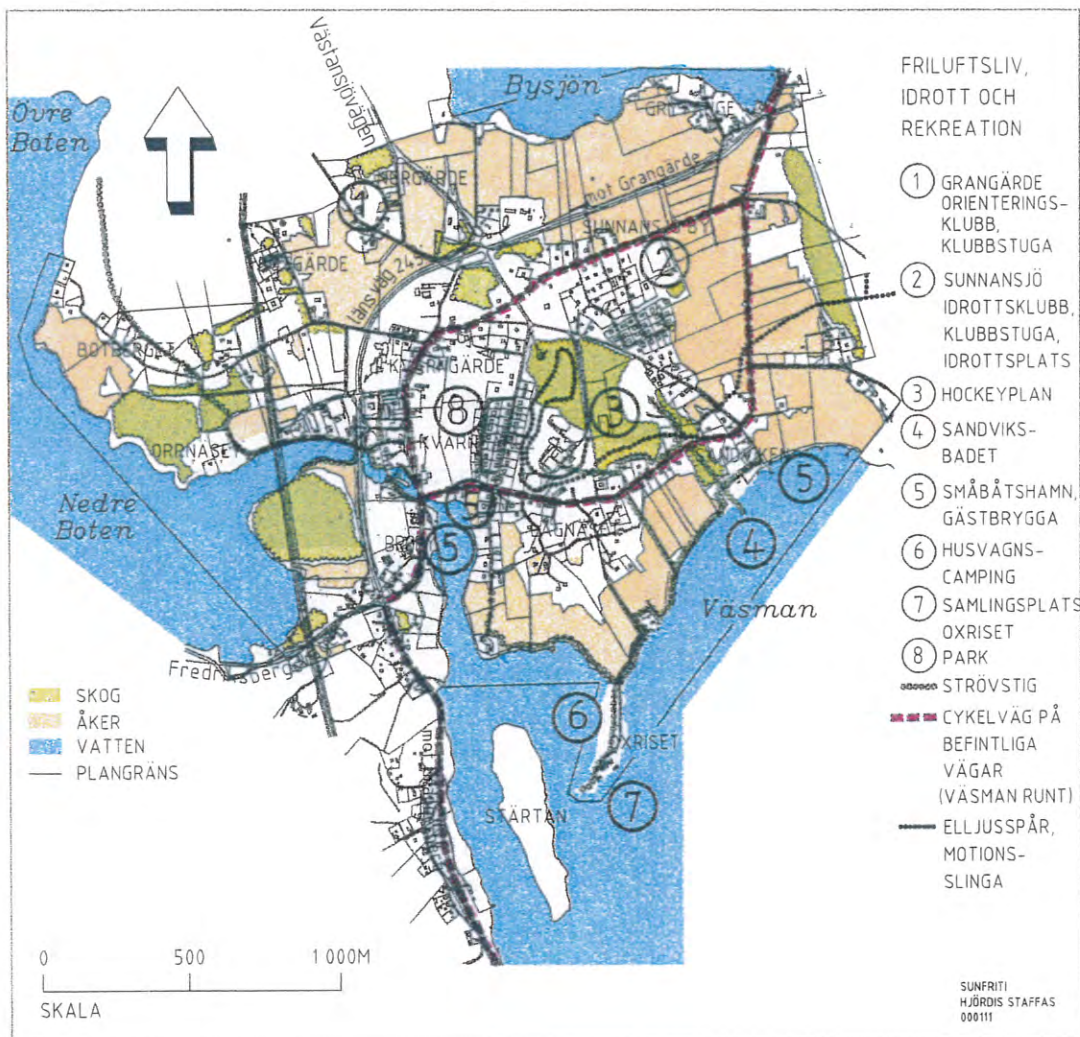
⑥ Tradition om TREFALDIGHETS- eller OFFERKÄLLA.

Invid denna sägs ett förkristligt offerhus, senare kristnat som helgedom, ha legat.

⑦ Byggnadsminnet SUNNANSJÖ HERRGÅRD

Friluftsliv, idrott och rekreation

Med hänsyn till exploateringens relativt ringa omfattning samt att nytillkommande bebyggelse sprids på ett stort område finns det gott om närrekreationsmöjligheter. Rekreationsmöjligheter för promenader, terränglöpning, skidåkning, fotboll, skridskoåkning mm är goda. Förbättringar eller anläggande av strövstigar föreslås på flera håll.

Sunnansjö IK bedriver, med sina ca 600 medlemmar, en aktiv idrottsverksamhet med bl a gymnastik och skidåkning. Idrottsplatsen är flitigt utnyttjad. En relativt nybyggd stuga för klubbens verksamhet finns i anslutning till fotbollsplanen.

Inte långt från Tallmogården finns en hockeyplan, som spolas upp för fri åkning. I direkt anslutning till hockeyplanen finns ett 2,5 km långt elljusspår, som delvis är sammankopplat med två motionsspår, 7,5 km respektive 10 km på Bullerberget. En värmestuga finns.

Väsman från Lågnäset

Sunnansjö fiskevårdsområde omfattas av området Sunnansjö, Saxdalen, Bringsjöberg, Hoberget och Gensen (se fiskekarta, kap. Allmänna intressen). Fiskekort säljs, till allmänheten, på ett antal platser. Endast handredskap gäller. Beträffande kräftfiske gäller förbud i hela området. Båtuthyrning förekommer i vissa sjöar.

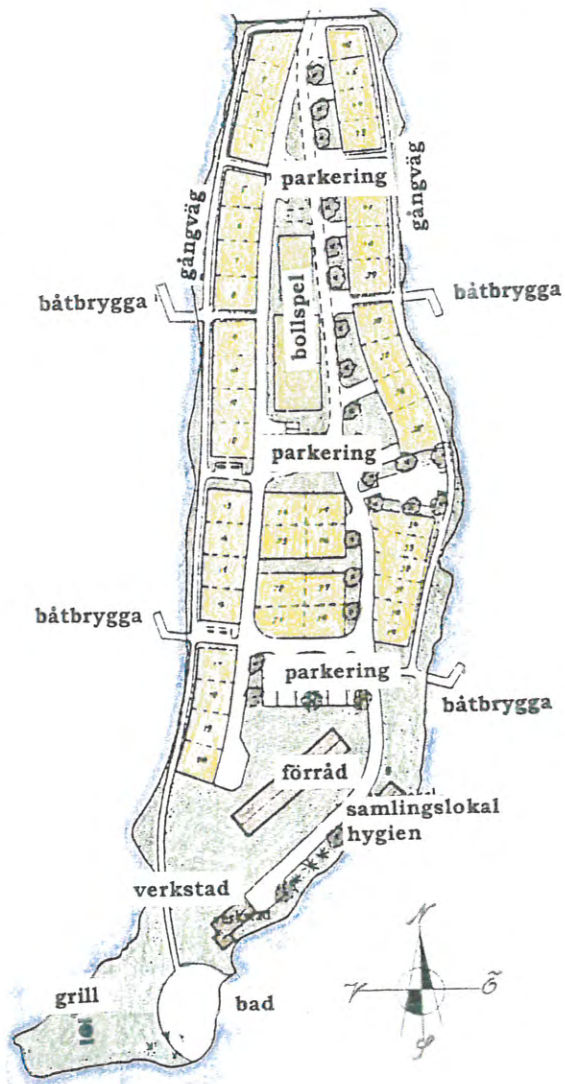
Grangärde OK är en aktiv orienteringsklubb med ett hundratal medlemmar mellan 7 - 80 år. Klubben anordnar årligen en tävling "Grangärdeträffen". Klubbstugan är belägen vid Botåker i Sunnansjö.

En större kommunal badplats finns vid Sandviken. Vid Bysjön, norr om barnkolonin, finns enklare badmöjligheter.

*Grangärde Hembygdsgård,
Gammalgården i Sunnansjö*

En av de verksamheter som Sunnansjöborna främst samlas kring är hembygdsföreningen som arrangerar några årliga fester. Viktigast är midsommarfirandet, som lockar ca 5 000 besökare varje år. Under de två festdagarna anordnas dans, kaffeservering, lotterier, pilkastning mm. Arrangemanget planeras och genomförs i samarbete med ortens hembygd-förening och idrottsklubb. Andra större arrangemang är spelmansstämman, också knuten till hembygdsgården.

detaljplan
Sunnansjö 65:6
illustration

På området fanns tidigare ett större sågverk och på senare tid en verkstadsrörelse. Det som återstår av byggnaderna är såghuset, verkstadsbyggnaden samt personal- och förrådsbyggnad. Samtliga dessa byggnader används som servicebyggnader för campingklubben.

Bärke HusVagnsClub

Detaljplan finns antagen för gamla sågverksområdet (Oxriset), där Bärke HusVagnsClub etablerat en "hemmaplats" för föreningens medlemmar. Syftet med planen är också att skapa förutsättningar för en genomgripande miljöupprustning av området.

Naturvård

Biotopskyddade områden och objekt i odlingslandskapet är alléer, stenmurar, odlingsrösen, åkerholmar och småvatten eller källor. Länsstyrelsen kan vidare peka ut slåtter- eller betesmarker med långvarig hävd och biotopskydda dessa. Den biologiska mångfalden (möjligheter för en stor variation av växt- och djurarter att överleva i odlingslandskapet) beror även på vilka metoder som används när marken brukas. Den potatisodling, som bedrivs i Sunnansjö är integrerad produktion, (IP-odling), (se kap. Miljö- och riskfaktorer). Skolan har i anslutning till Botgårde en så kallad skolskog där man har möjlighet att naturligt studera ekologi.

Naturvårdsverket har i en nationell bevarandeplan för odlingslandskapet "Sveriges finaste odlingslandskap", rapport 4815, pekat ut helhetsmiljön kring Bysjön som värdefull. Detta område berör odlingslandskapet i den norra delen av planområdet (se även karta, bilaga 3). Enligt bevarandeplanen har detta område så höga bevarandevärden att ett förordnande som naturreservat är motiverat om inte andra styrmedel är tillräckliga för att säkerställa kvalitetsmålen.

*blommande äng
med slåttergubbe,
svinrot, präst-
krage, liten blå-
klocka, rödklöver,
darrgräs, vår-
brodd m fl*

Dags för slåtter!

Sunnansjö med sin relativt glesa bebyggelse, stora tomter och en relativt stor andel övrig obebyggd mark, har en struktur, som ger goda förutsättningar för att bevara en biologisk mångfald. De eventuella hoten finns i en förtätning eller annan förändring av tomtmark, som nu innehåller mycken grönska, eller om man förändrar övriga obebyggda markområden på ett sådant sätt att man får

större områden utan någon växtlighet. Ett sätt att öka den biologiska mångfalden vore att plantera träd och buskar i de centrala delarna samt ett utökat bete på ängsmarken.

Vägar, trafik och kommunikationer

Uppmärksamheten kan fästas på vägarnas stora betydelse för det intryck man får av en trakt. Sunnansjöbygden har flera vägavsnitt vackert lagda med omväxlande vyer av sjöar och berg.

Längs Sunnansjös västra sida går en större trafikled, länsväg 245 Väsmanvägen, vilken fortsätter mot Fredriksberg.

Tidigare genomfart, väg 560 genom centrala Sunnansjö, fortsätter mot Västan-sjö - Norrbo - Nyhammar. Från Sunnansjö mot Grängesberg går väg nr 604.

Standarden på vägnätet inom planområdet varierar och förbättringar erfordras på många ställen, bl a på Sågvägen till husvagnscampingen vid Oxriset. Väg-hållningsansvaret åvilar Sunnansjö vägförening. Trafikbelastningen är relativt stor på grund av områdets användning till husvagnscamping. Vägen är smal men belagd och försedd med mötesplatser. Den trafik som husvagnscampingen alstrar påverkar dock vägnätet mindre än den verkligt tunga trafik, som förekom under sågverkstiden med dess timmer- och virkestransporter.

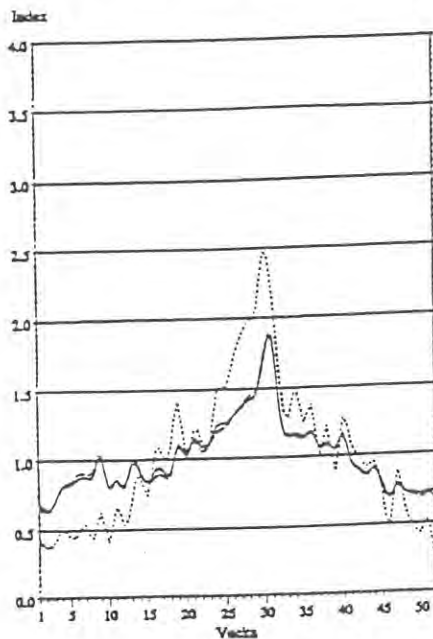

*korsningen vid "sjukstugan",
länsväg 245/Botbergsvägen/Sjukstugevägen*

Vidare har framkommit önskemål om en vägvisare till Dan Andersson, Lousastugan i Skattlösberg. Vägvisaren bör placeras i Broby. En vägvisare till Tallmogården bör placeras vid Finnsviken. Behov finns även av en anslagstavla med placering vid kiosken.

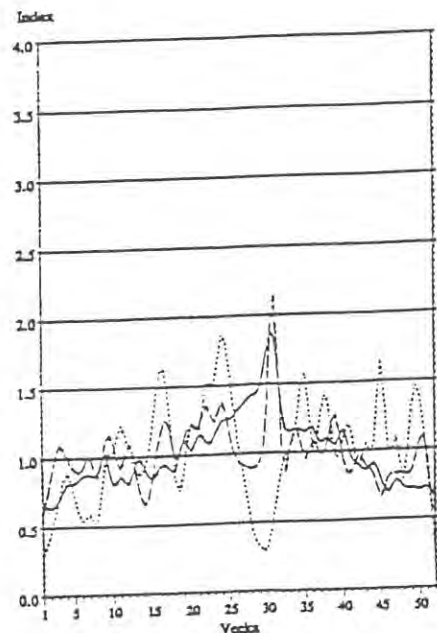
Redovisning av trafikarbetets förändring baserad på data insamlad i vägverkets system för uppföljning av trafikförändringen

Total- och personbilstrafik 1991
Län: W
Vägnr: 245
Plats: V SUNNANSJÖ

— Fordon totalt
- - - Personbilar utan släp
· · · Personbilar med släp

Lastbilstrafik 1991
Län: W
Vägnr: 245
Plats: V SUNNANSJÖ

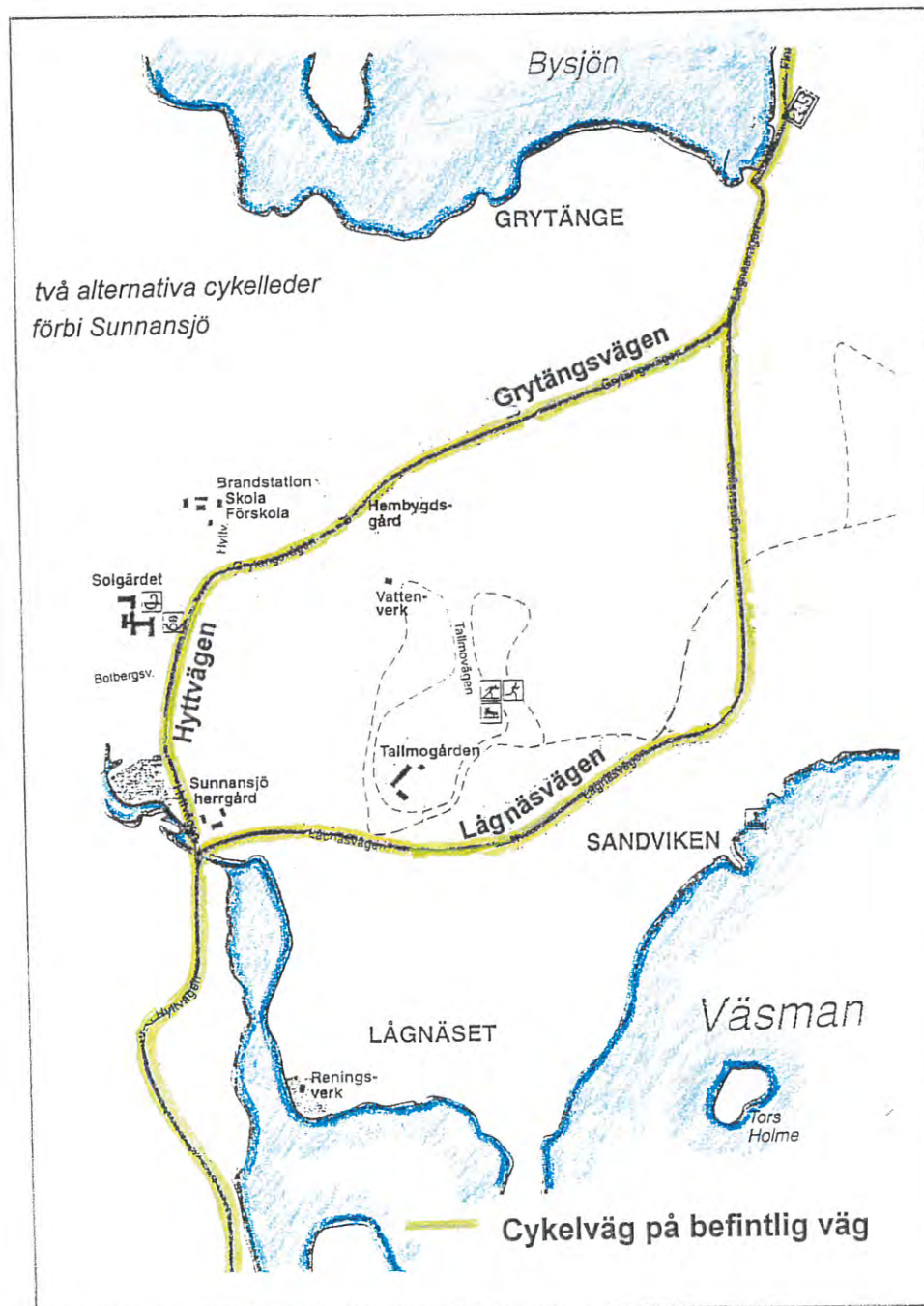
— Fordon totalt
- - - Lastbilar utan släp
· · · Lastbilar med släp

Länsväg 245, mot Fredriksberg har under år 1991 trafikräknats och resultatet är 629 fordon per årsmedeldygn. Antal personbilar är 582 f/åmd och antalet lastbilar har uppmätts till 47 f/åmd.

Vägverket utförde även år 1997 en trafikmätning med mätpunkt på länsväg 245 mellan Västansjövägen och Fredriksbergsvägen. Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) uppgick till 1500 (personbilar + lastbilar). Andelen lastbilar beräknades till 9%.

Vägen mot Fredriksberg är planerad för en omfattande förbättring och härvid kan bl a lastbilstrafiken komma att öka. Ytterligare beräkningar behöver göras. Bullerfrågan respektive det eventuella behovet av särskild gång- och cykeltunnel mellan centrum, skola mm och Botberget kan påverkas.

Gång- och cykelvägnätet inom planområdet består av separata cykelbanor från skolan mot centrum samt på en kort sträcka från Sandviksvägen vid Gammalgården mot centrum. I övrigt utnyttjas befintligt väg- och gatunät av cyklisterna.

Utdrag ur "Cykla Väsman Runt". Ett projekt av Monica Nunes studerande på KTH, linjen för Väg- och Vattenbyggnadskonst. Projektet utarbetades under högskolepraktik på Tekniska kontoret, sommaren 1997.

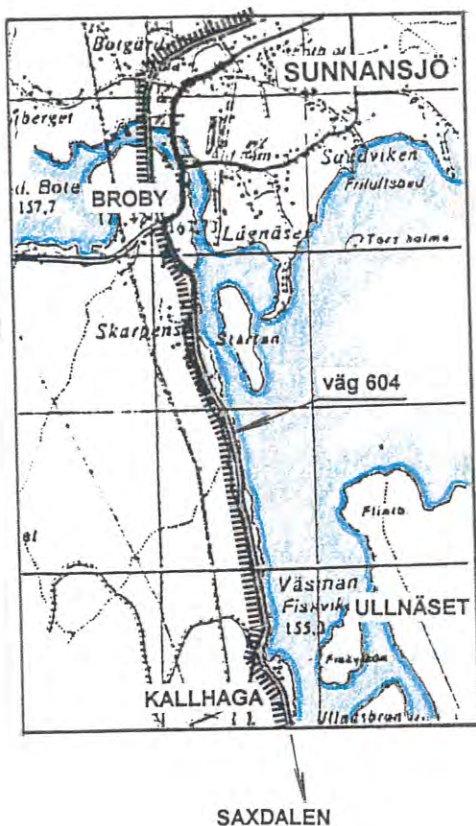
Genom Sunnansjö finns två cykelleder att välja mellan. Den ena (Grytängsvägen) går förbi bland annat Gammalgården och den andra (Lågnäsvägen) ligger närmare badet och hälsohemmet Tallmogården. Det första alternativet används redan idag som en del av Sverigeleden.

Alternativet nära badet (Lågnäsvägen) är det säkraste. Den andra vägen, som passerar Gammalgården, blir senare en del av väg 245 mot Fredriksberg. Den vägen används för genomfartstrafik.

Väg 604, mellan Sunnansjö och Kallhaga (Kallhaga ligger mitt för Ullnåset eller halvvägs till Saxdalen från Sunnansjö räknat), är en mycket vacker väg att färdas med bil. Vägen stryker längs Väsmans strand hela sträckan och det är möjligt att anlägga en cykelväg precis vid strandkanten.

Om gång- och cykelvägen lägges väster om väg 604 måste den läggas en bit från vägen. Då området är starkt kuperat är det bitvis svårt att se Väsmån från gång- och cykelvägen.

föreslagen cykelväg från
Broby till Kallhaga

Cykelväg

Föreslagen sträcka samt åtgärder.

Från korsningen i Broby åker man på väg 245 tills den gamla landsvägen tar vid. Den föreslagna sträckan fortsätter sedan på de delar av den gamla landsvägen som finns kvar vilka tillsammans är cirka 1,5 km. På den resterande kilometern fram till Kallhaga bör en ny cykelväg byggas och här föreslås att den dras längs den västra sidan av väg 604.

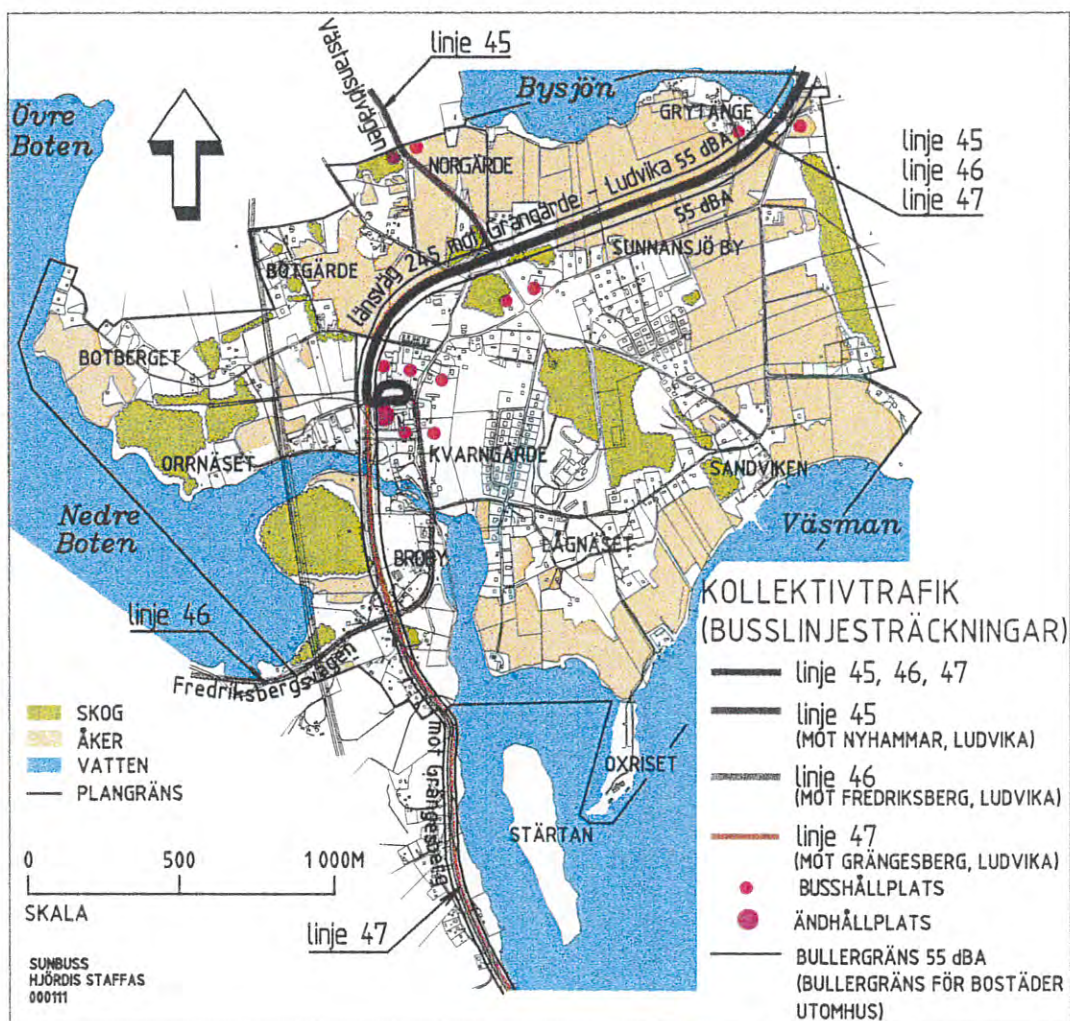
Trafiksäkerhet

Korsningen vid Broby innebär olycksrisker, speciellt för de oskyddade trafikanterna, såsom cyklister. Sikten är dock bra, vilket underlättar framkomligheten och minskar riskerna. Man bör ändå se över korsningen och undersöka hur man får en trafiksäkrare övergång för cykeltrafikanterna.

Kollektivtrafiken har flera busslinjesträckningar inom planområdet, dels Ludvika - Sunnansjö - Nyhammar - Grangärde - Ludvika (linje 45), dels Ludvika - Sunnansjö - Fredriksberg (linje 46) samt linje Sunnansjö - Grängesberg - Ludvika eller Sunnansjö - Blötberget - Ludvika (linje 47).

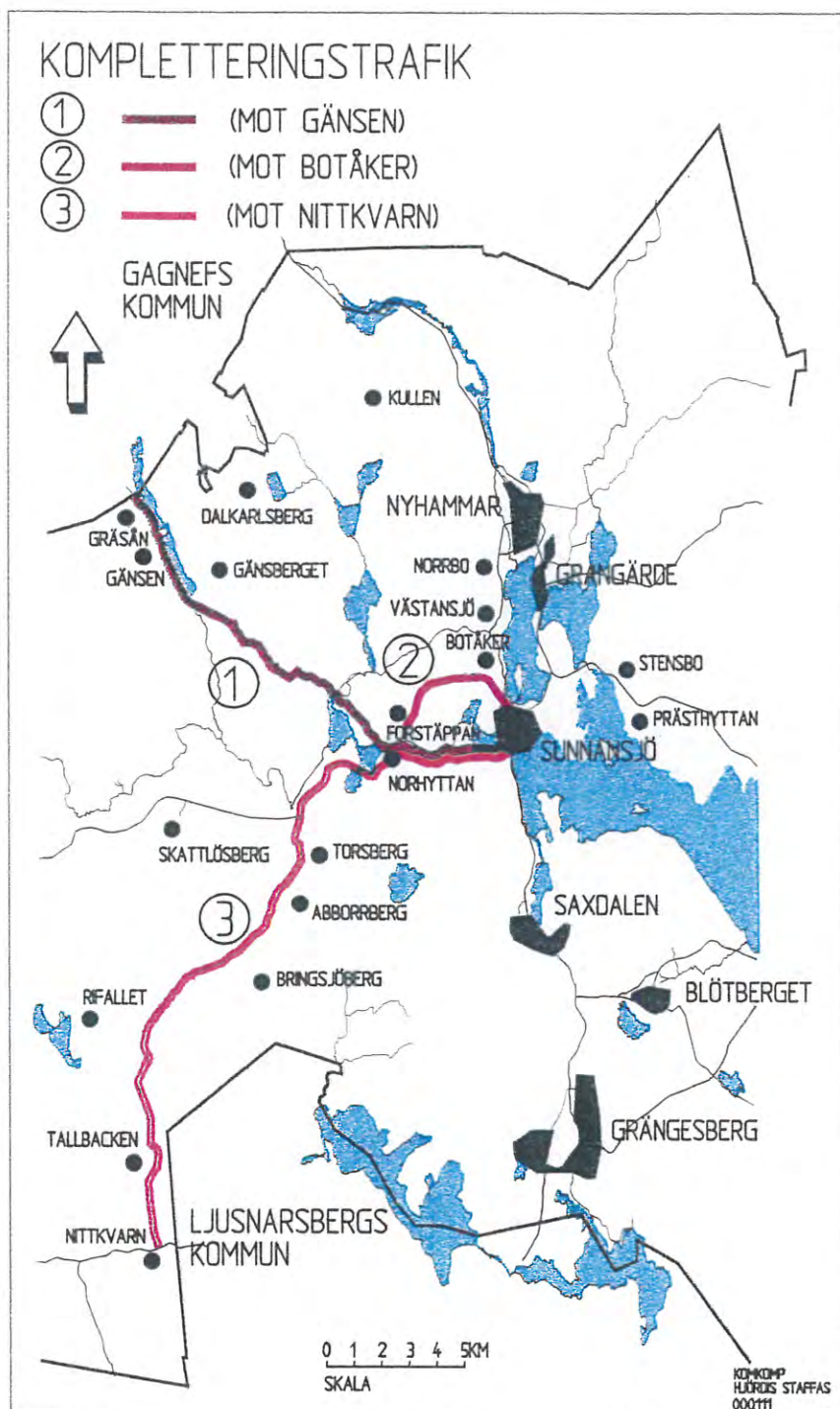
Bussturerna till Ludvika är anpassade efter arbets- och skoltider. En morgontur fortsätter till ABB och en eftermiddagstur utgår från ABB. Vintertid utgår en nattbuss från Ludvika. Nattbussen går endast natt mot lördag eller söndag. Önskemål från allmänheten finns att tidigarelägga nattbussen.

Efterfrågestyrda taxiturer till Nyhammar, Grangärde, Sunnansjö och Grängesberg har delvis ersatt nattbusstrafiken.

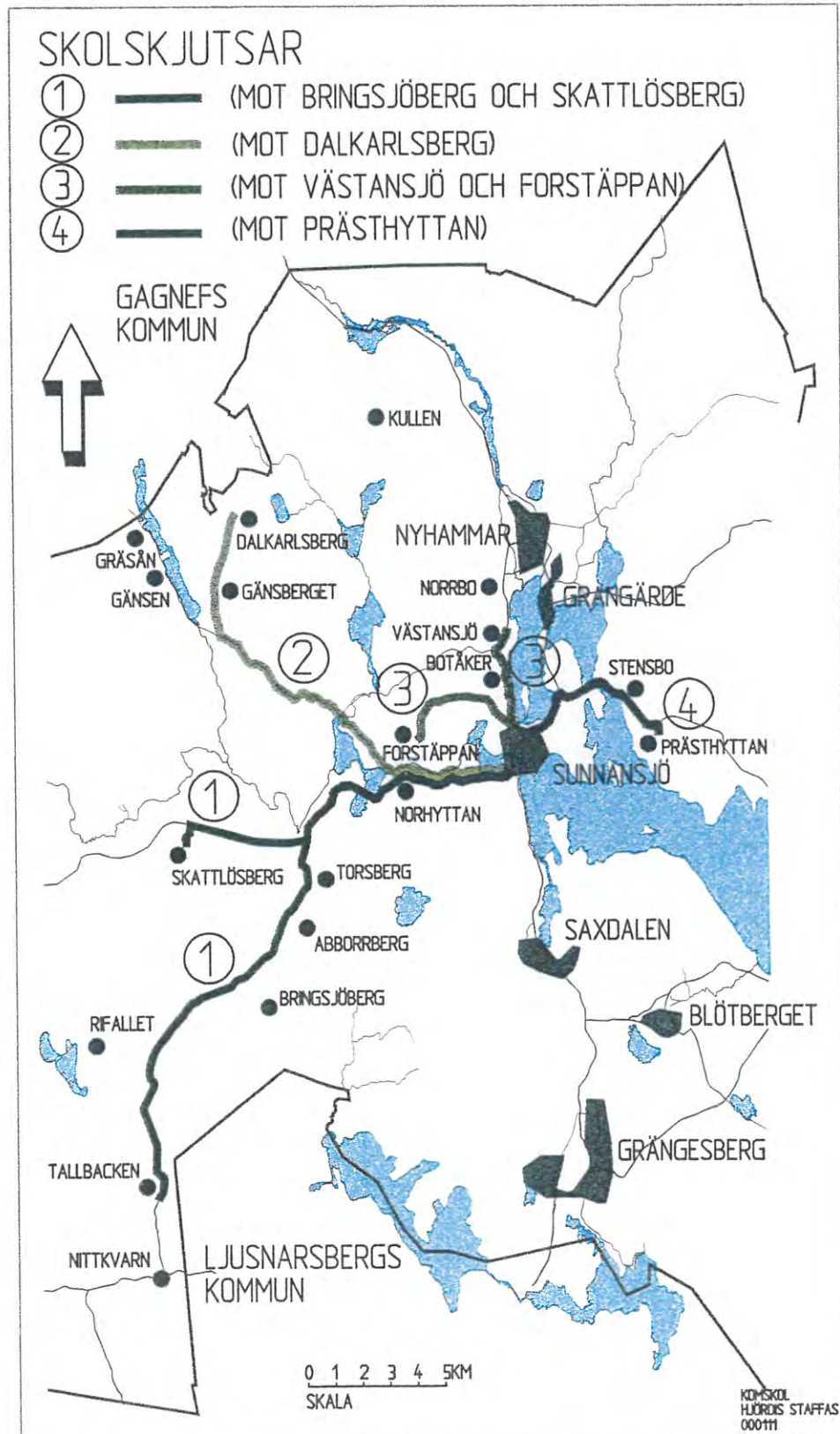

Turtätheten på linje 47, Sunnansjö - Grängesberg, är lägre än på linjen Sunnansjö - Ludvika. Till och från Fredriksberg går två bussturer per dag.

Kompletteringstrafik i glesbygden finns i områden där busslinje saknas. Den som bor i glesbygd och har mer än två kilometer till närmaste busslinje har möjlighet att några dagar i veckan åka taxi eller skolskjuts till närmaste tätort eller busslinje.

Trafiken är begränsad till vissa linjer och körs efter beställning. Alla linjer anknyter till närmaste tätort (närort). Resenären hämtas och lämnas vid bostaden.

Trafiken går i allmänhet två dagar per vecka. En av dagarna skall trafiken vara anpassad till bussförbindelse mellan närorten och Ludvika. Trafikutövaren och de resande kan komma överens om andra tider än dem, som anges i tidtabellen, men resorna skall samordnas så att antalet turer inte blir fler än de i tabellen.

Kompletteringstrafiken ansluter till busslinje i Sunnansjö.

Liksom kompletteringstrafik i glesbygden finns skolskjuts i de områden där busslinje saknas. Barn, som bor i glesbygd har möjlighet att åka skolskjuts till skolan i Sunnansjö och högstadiel elever till närmaste busslinje.

Med vägvalsstyrning av farligt gods avses ett system enligt vilket stat, kommuner, organisationer och näringsliv i samverkan åstadkommer säkrare transporter genom att styra dessa till särskilda vägar. Inom området bör dessa transporter ske på länsväg 245, Sunnansjö - Fredriksberg samt väg 604, Sunnansjö - Grängesberg.

Inom området finns ett par enskilda vägar. Forstäppan - Botåkers vägsamfällighet är huvudman för Botåkersvägen. Sunnansjö vägförening är huvudman för merparten av övriga vägar.

Vägverket är huvudman för länsväg 245, väg nr 560 samt väg nr 604.

Alla telefoner inom planområdet är sedan början av 1990-talet kopplade till AXE, vilket innebär vidgade möjligheter att utnyttja teletjänster. Om någon behöver snabbare dataöverföring än vad som är möjligt med modem, kan Telia hos abonnenter inom planområdet med kort varsel installera en ISDN-anlutning (Integrated Services Digital Network). En digital flertjänstanslutning, vilken också möjliggör bildkommunikation och samtidig användning av texttelefon och fax eller fax och dataöverföring. En ISDN-anlutning inom en radie av tre kilometer från telestationen i Sunnansjö kostar för närvarande 1 975 kronor. På ren landsbygd är ISDN-anlutning ännu ej möjlig.

Vatten

Större delen av Sunnansjö har kommunalt vatten. I ett mindre område distribueras det kommunala vattnet i privat ledning.

Inom området finns en kommunal vattentäkt med vattenverk och vattentorn. Vattnet från vattenverket uppfyller de kvalitetskrav som finns, men man kan notera att råvattnet håller en för Ludvika kommun ovanligt hög halt av nitrat. Detta beror troligen på den i vattentäktens närhet belägna jordbruksmarken. Undersökning pågår om möjligheten att försörja Sunnansjö med vatten från Nyhammars vattentäkt. Sunnansjö vattentäkt skulle då behållas som reservvattentäkt för Sunnansjö, Grangärde och Nyhammar.

I det kommunala vattensystemet finns för närvarande en reservkapacitet, som gör det möjligt att försörja ytterligare 300 personer.

Det kommunala spillvattennätet omfattar samma område som har kommunalt vatten.

Spillvattennätet är anslutet till Sunnansjö reningsverk, som har sjön Väsman som recipient. Efter att slammet passerat röt-kammaren transporteras det till Gårflångens reningsverk i Ludvika för avvattning.

Något lokalt omhändertagande av slam förekommer inte. I det kommunala spillvattensystemet finns reservkapacitet för ytterligare cirka 600 personer. Dagvattennätet är endast utbyggt i mindre omfattning.

Avfall

Allt avfall transporteras till den kommunala avfallsanläggningen i Björnhyttan.

I Sunnansjö finns en mindre återvinningsstation för insamling av bl a glas, plåtburkar och batterier.

Jordbruk

Produktion av livsmedel, råvaror till skogsindustrin och energiproduktion skall utföras på ett förnuftigt och miljömässigt riktigt sätt. Produktion i nära anslutning till konsumtion är ett led i ett uthålligt och resurssnålt samhällsbyggande. Det måste understrykas att kommunens möjligheter är mycket begränsade när det gäller att styra utvecklingen inom jordbrukssektorn.

potatisodlingen i Sunnansjö är den dominerande jordbruksnäringen

potatisupptagning i Grytänge

Jordbruket i Sunnansjö har minskat och blivit en näring som sysselsätter en marginell del av befolkningen. Likväl är ortens omgivande åkermarker ännu till stor del brukade, bl a bedrivs potatisodling i stor skala. Potatisodlaren i Sunnansjö brukar ca 40 ha åkermark. Så länge denna får god avsättning för sina produkter lär landskapet kring Sunnansjö förbli öppet. På 15 ha odlas potatis och 15 - 20 ha är avsatt för spannmålsodling. En del vall förekommer.

Åkermarken för många sunnansjöbor består till största delen av sandjord, därför väl lämpad för potatisodling. För att klara odlingarna under torra somrar, finns 800 meter stamledning för bevattning, nedgrävd i marken. Till detta bidrar även Tallmogårdens odlingar.

Skulle situationen förändras finns olika former av offentliga landskapsvårdsersättningar, vilka inte bör ses som annat än tillfälliga lösningar. Grundförutsättningen för att hålla ett öppet landskap är att marken nyttjas för produktion.

för landskapsbild och biologisk mångfald är det viktigt att det även i framtiden finns betesdjur

I Sunnansjö finns en mjölkbonde med en besättning på åtta kor.

Ekologisk odling finns och kan utvecklas även nära bostäderna. Tallmogårdens odlingar växte snabbt i betydelse under 1970- och 1980-talen.

En speciell sida av Sunnansjö är dess starka karaktär av by i ett levande jordbrukslandskap. Samhällets utveckling får anpassa sig till jordbrukets villkor, vilket i praktiken innebär begränsning av ny bebyggelse både på prioriterad jordbruksmark och i dess omedelbara närhet.

Slamåterförsel till jordbruk är en kontroversiell fråga. Kontroversiell på grund av osäkerheten om innehåll av ej önskvärda ämnen, t.ex. tungmetaller. För att återföring skall kunna ske måste slammet komma från reningsverk med godkänt slam. I ett ekologiskt, uthålligt jordbruk måste dessa resurser tas till vara på bästa sätt.

Tallmo Handelsträdgård har sedan 1981 levererat biodynamiskt odlat, från 1985-86, kravodlat, till hälsan hemmet och till allmänheten

växthus vid Tallmogården

Turism

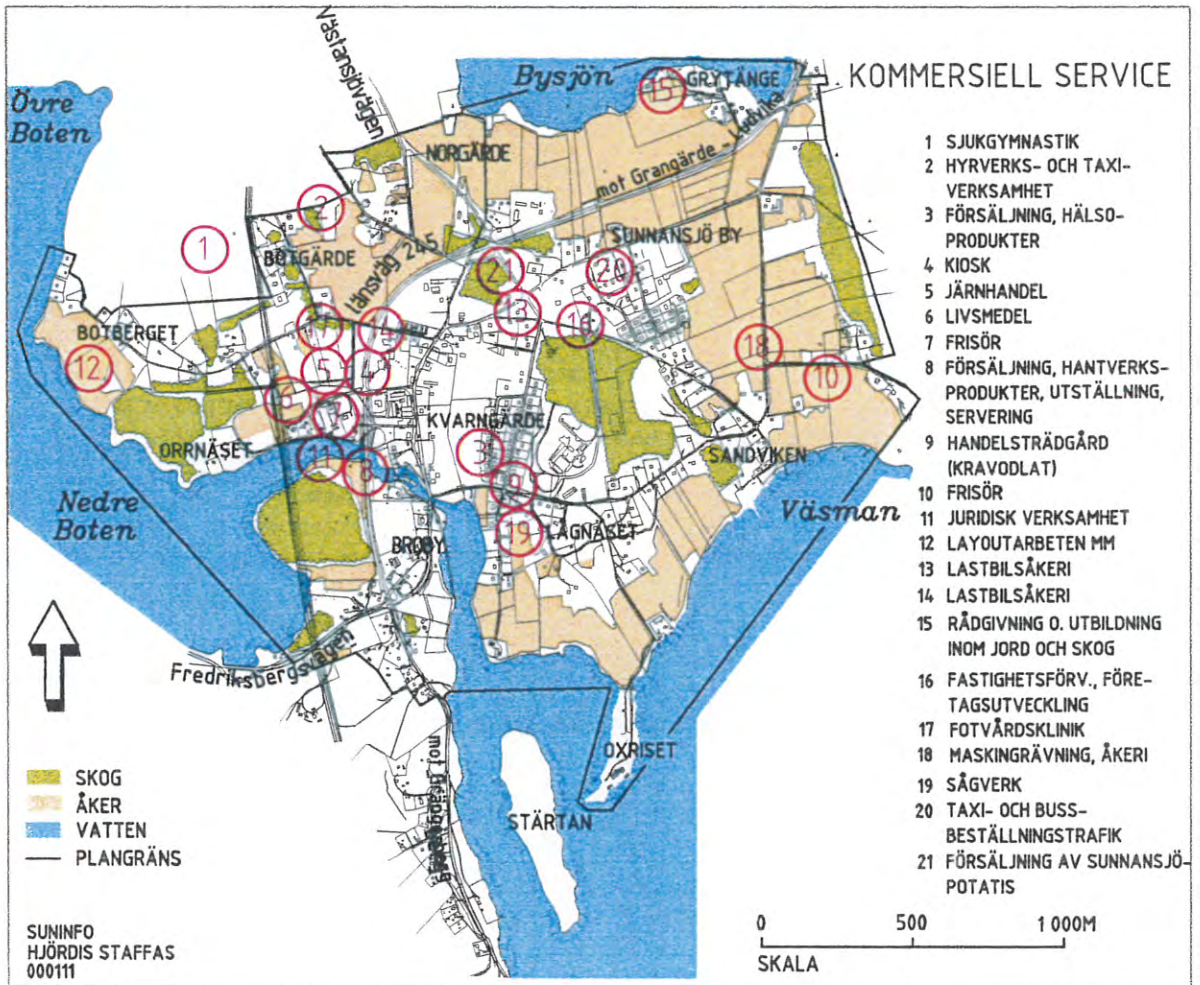
Sunnansjö herrgård besöks varje sommar av 800 - 900 turister (se kap. Allmänna intressen).

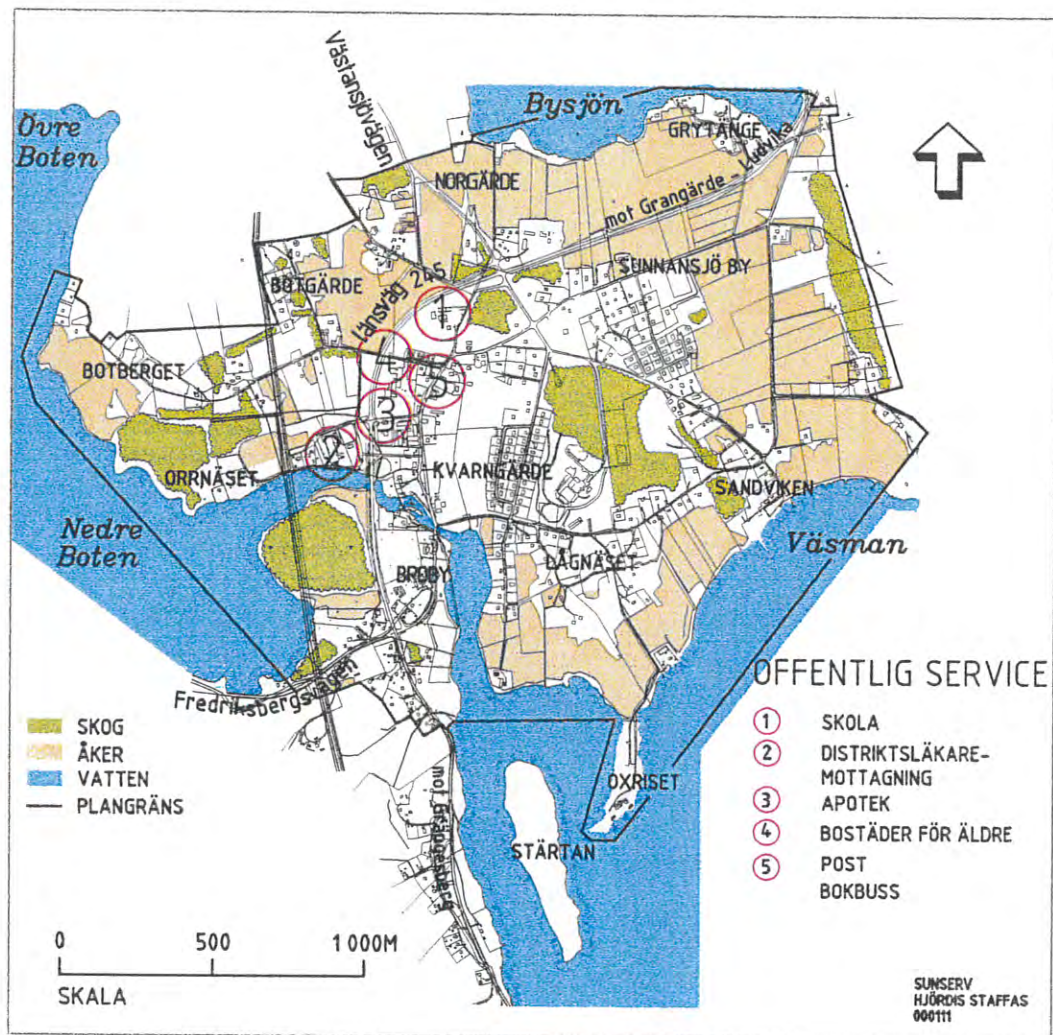
Ett annat turistmål är Gammalgården, Grangärde Hembygdsförening, (se kap. Allmänna intressen), som är öppen för allmänheten på lördagar under juni - augusti, frivillig entré.

Tallmogården är ett av Sveriges mest välkända och respekterade hälsohem med utmärkta konferensmöjligheter.

Kommersiell och offentlig service

Efter 1880- och 1890-talets många handelsetableringar i Sunnansjö avstannade expansionen för en tid. Omkring 1920 startades en liten caférörelse i en för ändamålet ombyggd smedja, mitt emot urmakeriet. Affärerna gick så bra att ägaren, en smedsänka, åren 1927-28 lät uppföra en ny cafébyggnad söder om järnhandeln. Caféet blev med tiden en institution i Sunnansjö, fram till dess att verksamheten lades ned 1976. Numera har de gamla cafélokalerna byggts om till bostäder.

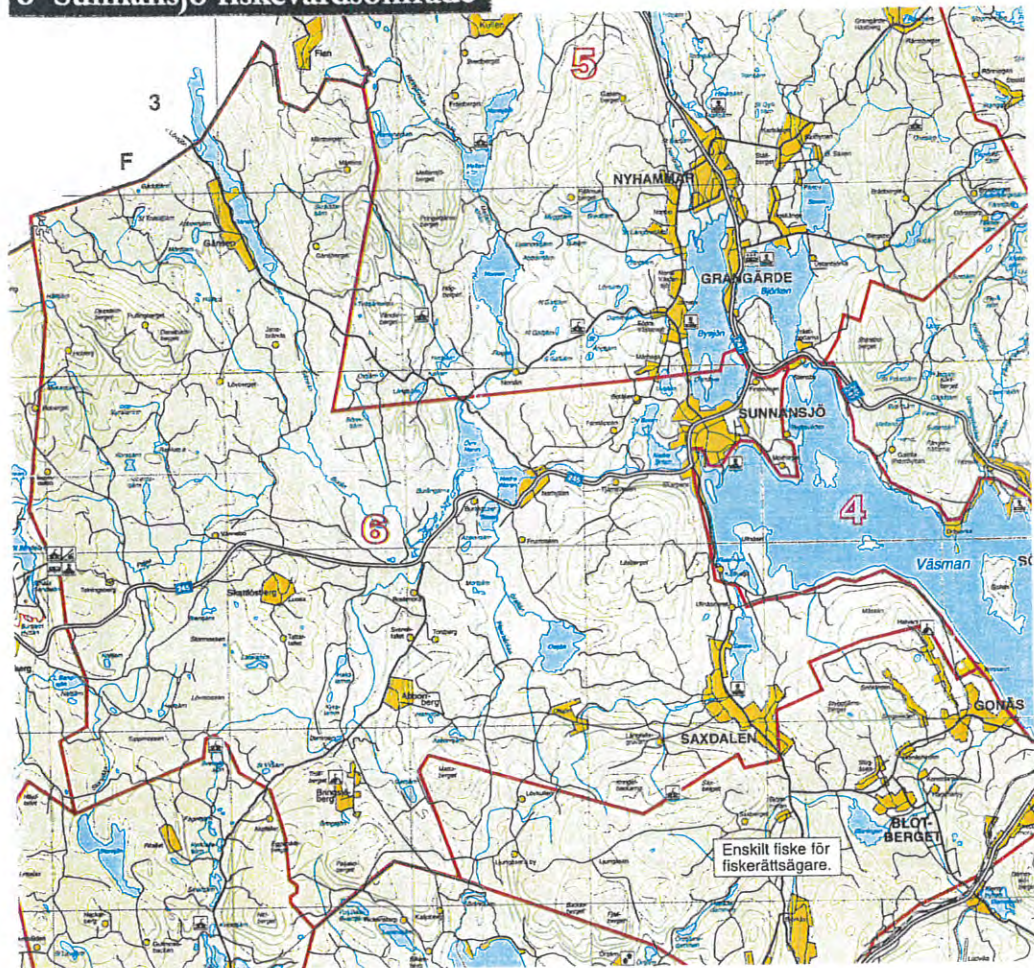
På 1920-talet fick orten sin första ekiperingsaffär, belägen norr om järnhandeln. Den inrymdes i en gammal mangårdsbyggnad, som byggdes om för ändamålet. Bottenvåningen blev butikslokal och den övre våningen affärsinnehavarens bostad. Den nya ekiperingsaffären ger en fingervisning om jordbrukarnas och andra gruppers förbättrade ekonomi. Den förbättrade köpkraften gjorde att de inte måste tillverka sina egna kläder i samma utsträckning som förut, utan i stället fick råd att köpa färdiga plagg. Verksamheten fanns kvar till slutet av 1970-talet.

Det befintliga näringslivet i Sunnansjö investerar för framtiden och många små företag finns inom olika branscher, service, hotell, frisk- och hälsovård, konferens, småbutiker osv. Det finns dock en oro för att dagligvaru- och postservicen skall försämrast.

Det finns idag en livsmedelsaffär i Sunnansjö.

Fritidsfisket är väl utvecklat och har sedan flera år stor betydelse för alla företag, som är kopplade till besöksnäringar. Att utveckla och komplettera bli a fritidsfisket bör vara en självklar framtidssatsning. Turismutvecklingen kan även bli inkörsporren till att allt fler människor vill bosätta sig permanent i Sunnansjö.

6 Sunnansjö fiskevårdsområde

I Sunnansjö finns LM-skola (B-form), en avdelning förskola, deltidsförskola och fritidshem. Översiktsplanens utbyggnadsförslag innebär att någon ytterligare byggnation av skolor eller barnomsorgslokaler inte behöver ske inom överskådlig tid.

Verksamheten vid Grangärde Sjukhem har flyttats till Solgärdet, som byggts ut och byggts om och fått mera ändamålsenliga lokaler. Distriktsläkare-mottagningen finns däremot kvar vid "sjukstugan".

Teknisk försörjning

Det befintliga reningsverket fungerar mycket bra och slamkvaliteten är bra, till stor del beroende av att inga industrier eller tillverkningsföretag är anslutna. Detta medför att förutsättningarna för att lokalt lösa kretsloppet när det gäller slamhantering, är goda.

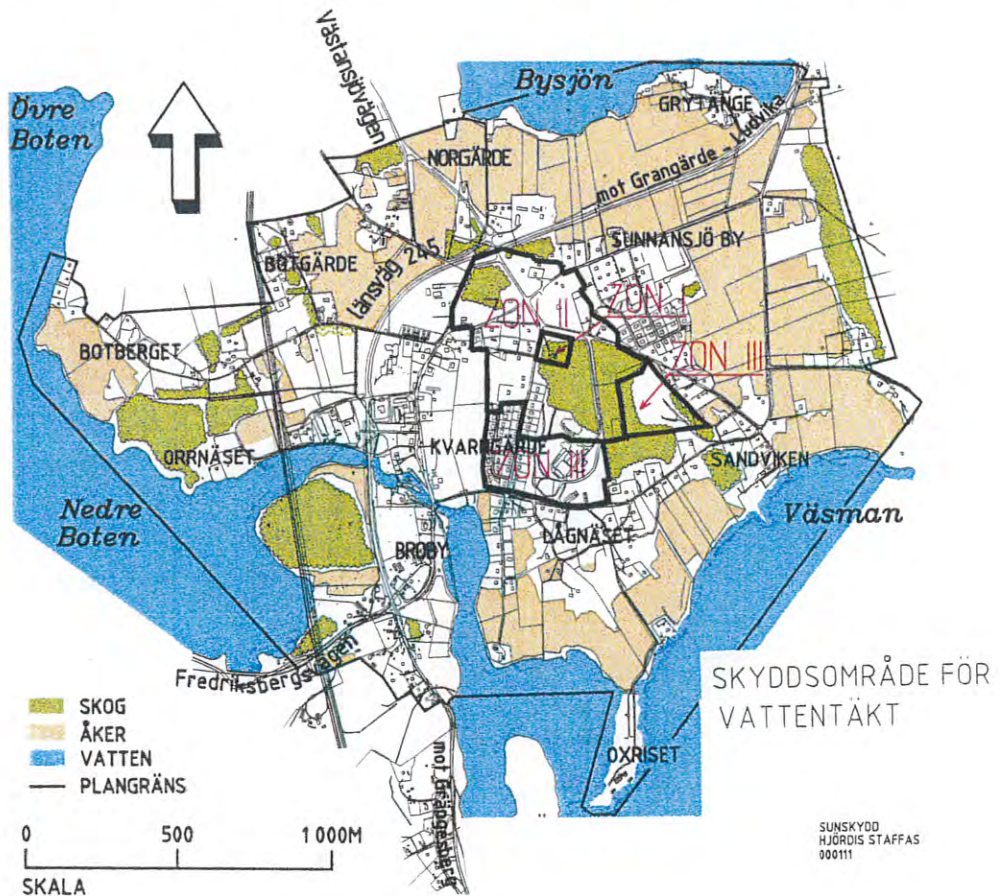
Energiförsörjning

Ett framtida energisystem som baseras på kretsloppslösningar, som är resurshushållande, är viktigt att skapa förutsättningar för även i mindre tätorter. I Sunnansjö kan det ev vara aktuellt att använda "större" värmepumpar där man tar energin ur Väsman. Ev kan någon mindre bibränsleeldad blockcentral försörja det centrala området dvs Solgårdet, Tallmogården och flerbostadshusen i centrum samt viss villabebyggelse.

5 Miljö- och riskfaktorer

Vattentäkt

I den centrala delen av Sunnansjö finns en grundvattentäkt i den rullstensåsen, som sträcker sig i nord-sydlig riktning mellan Bysjön och sjön Väsman.

Samtliga i trakten av vattentäkten belägna fastigheterna är anslutna till det kommunala ledningsnätet. Några erinringar mot vattenuttaget på grund av sänkt vattenstånd i brunnar har ej förekommit.

Skyddsområdet runt vattentäkten är uppdelat i tre olika skyddszoner. Zon I utgörs av brunnsområdet. Zon II, det inre skyddsområdet, utgörs av ett område 300 meter radiellt från vattentäkten. Zon III, det yttre skyddsområdet, utgörs av återstående del av skyddsområdet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnd samt byggnadsnämnd bör noggrant följa nybebyggelse, så att upptagande av grustag, planerade upplag av för grundvattnet skadliga ämnen samt utsläpp av avloppsvatten utförs enligt upprättade bestämmelser.

Buller

Länsväg 245 medför bullerstörningar. En beräknad gräns vid 55dB(A) (naturvårdsverkets riktvärde för genomsnittsnivå utomhus) är inlagd på kartan, "Delstudie centrala Sunnansjö".

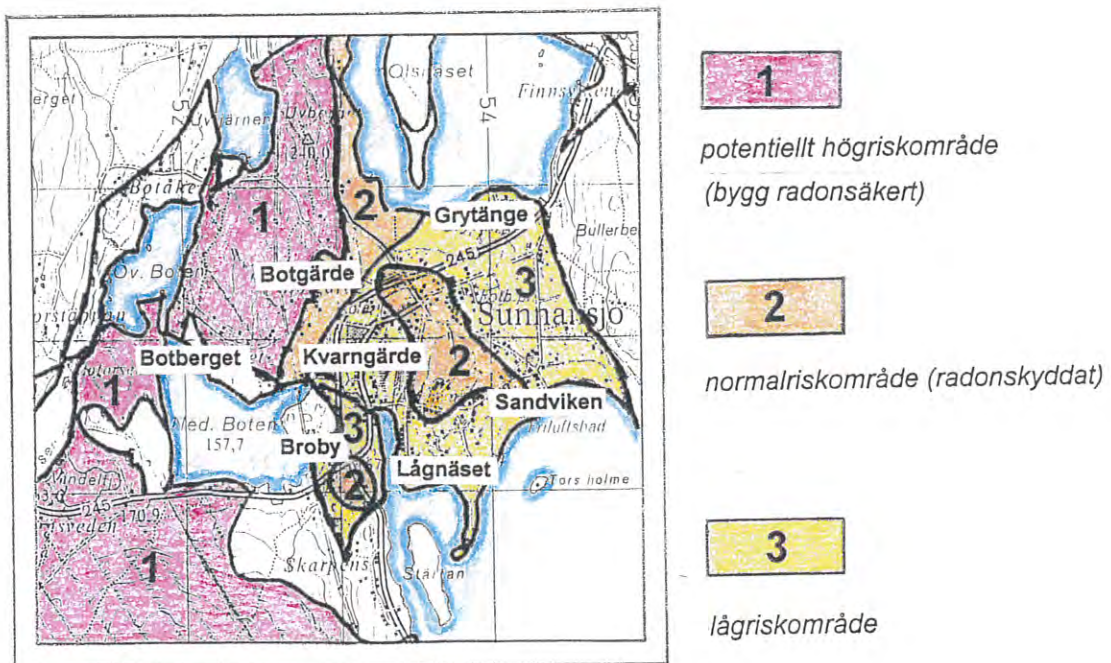
Bekämpningsmedel

Potatisodlingen i Sunnansjö består av integrerad produktion (IP-odling). IP-odling bygger på en dokumentation av utförda insatser i form av gödsel- och bekämpningsmedelanvändning d v s att användning av växtnärings- och bekämpningsmedel minimeras.

Radon

Berggrund och mark, som innehåller höga uran- och radiumhalter ger upphov till radon.

Översiktligt gäller att nordvästra delen av planområdet (Botberget, Botgärde) är högriskområde för radon.

Ett bälte med normalriskmark förekommer från korsningen länsväg 245 - Västansjövägen, söderut mot Lågnäsvägen. Vidare förekommer normalriskmark inom ett område från Nedre Boten över Botgärde mot Bysjön och ett mindre område vid Broby.

Det innebär att inom dessa områden finns risk för höga radonhalter inomhus. Nybyggnation i kommunen föregås av granskning där man avgör vilken byggteknik som behöver användas för att klara gränsvärdet inomhus.

Borrade dricksvattenbrunnar kan påverkas av radon från berggrunden. 50% av undersökta brunnar i kommunen har anmärkning på grund av höga radonhalter. Höga radonhalter har uppmätts i ett antal brunnar i Sunnansjötrakten. Innehavare av borrade brunnar rekommenderas därför att låta mäta radonhalten.

Magnetfält från kraftledningar

Genom planområdet går luftledningar på 11 kV, 72,5 kV och 145 kV. För att inte riskera påverkan från magnetfält, bör man inom ett område på ca 20 meter, ca 26 meter resp 28 meter på vardera sidan om ledningen undvika att placera byggnader och andra anläggningar där människor skall vistas.

Vedeldning

Rök från vedeldning kan orsaka hälsoproblem. För att minska utsläppen, bör det finnas ackumulatortank och miljögodkänd panna/kamin eller annan eldstad. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har antagit generella riktlinjer rörande detta. Endast miljögodkända pannor skall användas vid nyinstallation.

Insatstid vid brand

Redan vid kommunens planering av markanvändningen bör nödvändiga åtgärder vidtagas så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

I Sunnansjö finns räddningsvärn, dvs en förstärkningsstyrka, som ej har jour eller beredskap.

Insatstiden vid brand, inom planområdet, är 20 minuter. Det innebär att grupp I-bebyggelse (hotell, servicehus, sjukhem, större samlingslokaler, bostadsbebyggelse - 4 våningar och högre, etc) kan förutsätta extraordinära brandskyddsåtgärder. Räddningskåren rycker ut från Nyhammar alternativt Ludvika.

Översvämningar

Delar av strandområdena vid sjöarna Väsman och Nedre Boten har registrerats som översvämningsskänsliga områden.

Högsta dämningnivå är:

- för Väsman +155,24 RH70 (Rikets Höjdsystem 1970)
- för Nedre Boten +157,83 RH00 (Rikets Höjdsystem 1900)

Hänsyn skall tagas till översvämningrisk vid detaljplanering och bygglovgivning.

6 Planöversväganden och konsekvenser

Ekologiska

Inom vissa områden kan i framtiden ett lokalt lösande av kretsloppet för avloppsslam eller urin ske. Dessa områden kan även vara möjliga för energiodling i framtiden. Åtgärder för att öka den biologiska mångfalden bör befrämjas. Den norra delen av planområdets odlingsmark ingår i ett större område kring Bysjön som i en nationell bevarandeplan klassats som värdefull. Kommunen kommer att arbeta för att områdets karaktär och värden bevaras och förstärks. Exakt hur detta arbete skall läggas upp behöver diskuteras ytterligare. Inom energiområdet kan det t ex bli aktuellt att använda sjövärmepumpar och frågan om ett mindre biobränsleeldat värmeverk bör studeras ytterligare.

Förslagen innebär i framtiden, minskad användning av konstgödsel, effektivare energianvändning och minskad användning av fossila bränslen.

Miljöbelastningar

Som en följd av de ekologiska aspekterna minskar utsläppen av växthusgaser. Den biologiska mångfalden stärks i odlingslandskapet och i de centrala byggda delarna.

Trafiksäkerhet

Anläggningar eller verksamheter, som kan generera mycket trafik och/eller stor andel tunga fordon och som inte måste vara i Sunnansjö centrum, bör i första hand lokaliseras utmed länsväg 245. På grund av trafikmängderna efter länsvägen är den mindre lämplig att korsas till fots eller med cykel. Man bör om möjligt undvika att lokalisera anläggningar som barn kan vilja besöka på "fel sida", dvs väster om denna väg. Man bör även vara försiktig med tillkommande bebyggelse.

Beträffande korsningen vid "sjukstugan" bör trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder vidtagas. Önskemål om åtgärder är tex "skyltning", såsom övergångsställe med mittrefug samt siktröjning.

Landsvägen, Hyttvägen, från bron och söderut är i stort behov av breddning och upprustning.

Sociala

Möjligheterna till ett varierat boende och en lokalt stark serviceförsörjning i kombination med god barn- och äldreomsorg skapar förutsättningar för ett självförsörjande samhälle med en bra åldersspridning och goda sociala strukturer.

Kulturella

Det är viktigt att bevara det öppna landskapet som ger bygden dess karaktär inte minst med tanke på bysjöområdets värde för turism och rekreation. Ny

bebyggelse bör anpassas noga till omgivningen, både när det gäller lokalisering och utformning.

I översiktsplanen har det tagits hänsyn till den bebyggelsestruktur som historiskt har utvecklats i Sunnansjö. Betydelsen av det öppna jordbrukslandskapet, som ger Sunnansjö dess karaktär, har särskilt beaktats.

Inom avgränsade områden skall särskild kulturvårdande hänsyn tas vid upprättande av detaljplaner och vid bygglovgivning. Härutöver redovisas särskilt registrerade fornlämningar och byggnadsminnet Sunnansjö herrgård, vilkas vård regleras i Kulturminneslagen.

I anslutning till herrgården skall utformningen anpassas till byggnadsminnet varvid särskild hänsyn skall tagas till att bevara siktlinjen mot Hyttvägen. Hyttområdet med kvarnbyggnad och såg säkras för ett framtida bevarande. Väsentligt är också att dammen och vattnet får vara kvar. Inom detta område bör inga hus rivas och starka restriktioner gälla beträffande nybyggnader eller exteriöra förändringar av befintliga hus.

Önskemål finns om plantering av en björkallé, som sträcker sig från Godtemplarlokalen i norr till herrgården i söder. Sunnansjö skulle få något positivt av sin forna karaktär om denna allé åter planterades. Vidare borde detta vägvagnsintervall återfå sitt gamla namn Hyttbacken, dess fortsättning söder om herrgården återfå namnet Brobyvägen. Dessa ursprungliga namn bör värnas därför att de berättar om ortens historia och lever ännu kvar i folkmun.

I de centrala delarna föreslås att handels- och serviceändamål skall placeras vilket stämmer väl med den historiska traditionen.

Eventuella markarbeten inom fornlämningsområden skall alltid föregås av tillstånd enligt Kulturminneslagens 2 kap. Skulle vid mark- och schaktningsarbeten tidigare okända fornlämningar påträffas måste arbetena omedelbart avbrytas och anmälan härom göras till länsstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i Kulturminneslagens 2 kap.

Miljömässigt byggande

Ny-, om- och tillbyggnader skall uppföras med sunda, miljögodkända och återanvändbara byggnadsmaterial. I samband med upprättande av detaljplaner och vid bygglovhantering bör man undersöka möjligheten att installera urinseparerande toaletter där urin uppsamlas lokalt i tank för vidare spridning på åkermark.

7 Planförslaget

Ny bebyggelse

Ludvika kommun har en målsättning att kunna erbjuda människor möjlighet att bosätta sig i kommunens alla tätorter. För kommunen innebär det att ta tillvara tomter, som är attraktiva att bebygga på kommunal mark samt att vid bygglovgivning på privata initiativ stödja ett attraktivt boende.

Den nya bebyggelsen föreslås främst tillkomma genom förtätning. Totalt innebär det ca 40 tomter. I den centrala delen skall det finnas möjligheter för handels- och serviceändamål samt boende i flerfamiljshus och friliggande villabebyggelse.

Den nytillkommande bebyggelsen i form av friliggande bebyggelse placeras oregelbundet och med relativt stora tomter, vilket stämmer väl med den byggsetradition som finns i bygden. För att flexibelt möta nya behov i boendet, som friare läge, större tomter och möjligheter till egen odling, växthus, kompostering, jordvärmesystem mm, föreslås en form av gles förtätning i Lågnäset, Broby, Botberget, Botgårde och norr om Broby. Nya hus måste underordnas och anpassas omsorgsfullt till äldre byggnaders skala, proportion, material, form och färg och placeras i överensstämmelse med dessa. Nya hus utanför, men i närheten av avgränsade gårdar måste anpassas till den äldre bebyggelsen även de.

Verksamhets/arbetsplatsområde föreslås väster om Solgärdet vid Botberget. De verksamheter som bör lokaliseras till detta område kan vara kontor, service- och konferensanläggning eller av hantverkskaraktär. Verksamheter med liten eller obetydlig omgivningspåverkan kan bli aktuell att lokalisera inom hela planområdet efter särskild prövning. Verksamheter med betydande omgivningspåverkan skall inte lokaliseras till planområdet. I en ort av Sunnansjös karaktär är det viktigt att långsiktigt reservera utrymmen för hantverk, konferensanläggningar o dyl, se C₂-området väster om Broby.

En strövstig från badet vid Sandviken och längs Väsmanstranden, förbi Oxriset, reningsverket och vidare norrut längs Norstrandsvägen ger vackra utblickar över sjön Väsman. Stickvägar till Tallmogården, bostadsområdet norr om grustaget och Epagärdet ger goda promenadförbindelser med de centrala delarna av Sunnansjö. Vidare planeras en strövstig, på ömse sidor om vattnet, från bron vid herrgården, till kvarnen. Längs norra stranden vid sjön Nedre Boten, norrut mot Botbergsvägen planeras en strövstig, liksom en avstickare utmed den södra stranden och en förbindelse med hyreshusen och konsum.

Vägstandard bör anpassas till planens idéinriktning. För Hyttvägen föreslås en björkallé (fanns tidigare) samt en gångväg. En strövstig utmed Väsman strand resp utmed strömmen (norra sidan), och fram till "sjukstugan" kan avsevärt utveckla promenadmöjligheterna för boende i Sunnansjö och för besökande till hälsohemmet och eventuellt tillkommande anläggningar. Oxriset, d v s området för husvagnsklubben, ingår naturligt i det nya strövstigsystemet.

Gående och cyklister mellan centrumdelen och Botberget bör få en säkrare passage. I första hand görs förbättringar i plan med bland annat mittrefug på länsvägen vid Botbergsvägen, men en tunnel där eller närmare skolan kan bli nödvändig om trafiken på länsvägen ökar.

8 Genomförande

Detaljplaner och bygglovgivning

Med hänsyn till bebyggelseområdenas storlek och exploateringsgrad kan behovet av detaljplanering/revidering förutsättas för de områden där antalet hus blir fler än cirka fem-sex stycken eller där det krävs någon typ av gemensamhetsanläggning. I nuläget tages ej slutlig ställning till frågan, endast att detaljplanen som ej överensstämmer med översiktsplanen givetvis skall ersättas eller upphävas.

Nuvarande detaljplaner är i huvudsak utnyttjade för bebyggelse, men undantag finns. Helt naturligt finns avvikelser mellan denna översiktsplan och de äldre detaljplanerna. En möjlighet är att ersätta detaljplanerna med områdesbestämmelser, där kulturskydd mm behandlas.

I samband med kommande detaljplaneläggning eller bygglovgivning kommer det att studeras närmare (preciseras) vad särskild hänsyn till kulturmiljön innebär för tillkommande bebyggelses volymer, placering mm. I det arbetet kommer det lokala kulturvårdsprogrammet att göra ett viktigt underlag.

Markanskaffning

Kommunen äger idag framför allt viss mark i anslutning till Kvarngärde. I dagsläget avser kommunen inte att förvärva ytterligare mark för bebyggelse. När bebyggelse aktualiseras kan kompletteringsinköp behöva göras.

Upplåtelse, exploateringsavtal

Försäljning av kommunala tomter för friliggande småhus sker direkt till intressenter genom upprättande av köpeavtal.

Vid förtätning av privata fastigheter sker detta på enskilda initiativ med byggnadsnämndens prövning.

Anläggningar

Allmänna anläggningar i form av vatten- och avloppsledningar byggs i första hand av kommunen. Det får närmare studeras hur kostnader, för nya vägar och ledningar, skall begränsas så att inriktningen mot en relativt gles bebyggelse hålles.

Frågan om anläggande av gästbryggor får lösas på lokalt initiativ.

Stigar och leder

Nya stigar anläggs av kommunen i samråd med markägarna, med i första hand nyttjandeavtal. Björkallén bör tillkomma i samarbete mellan kommunen och vägverket. Gång- och cykeltunneln bör tas med i projektförbättring av Fredriksbergsvägen om ökad trafik beräknas uppstå.

9 Sammanfattning

Översiktsplanen behandlar frågor inom planområdet som har någon koppling till markanvändning och utformning av den yttre miljön. Den redovisar kommunens politiska vilja och skall ha en sådan tyngd att såväl statliga myndigheter som företag och enskilda medborgare kan ha nytta av den i sina beslut rörande Sunnansjö.

Översiktsplanen innebär en avvägning mellan exploateringsintressen och intressen som förordar restriktioner och bevarande, allt inom ramen för en snäv ekonomi. Ingentera parten kan få sina intressen helt tillgodosedda utan planen visar en lösning som strävar mot att uppfylla den vision som framgår av riktlinjerna (se sidan 3).

Översiktsplanen ger inte färdiga svar på alla frågor inom området. I flera fall bibehålls en handlingsfrihet, som möjliggör att ärenden tas upp till en ny planprövning senare när utveckling, behov eller kunskaper påkallar en förändring.

Delstudie
CENTRALA SUNNANSJÖ
i Ludvika kommun
tillhörande
förstudie översiktsplan för Sunnansjö

upprättad i oktober 1981 efter förslag av Per Baastrup

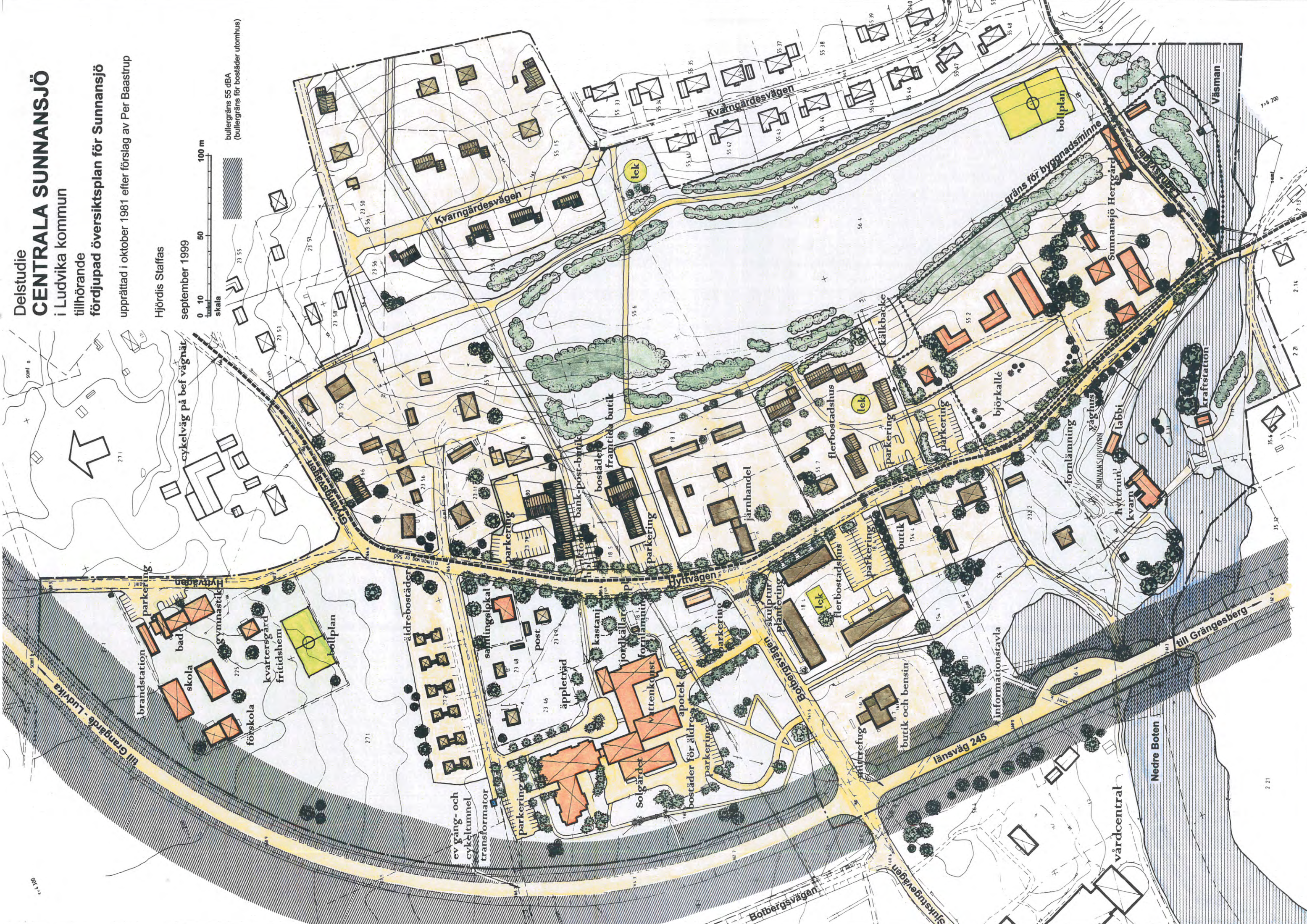
Hjördis Staffas

september 1999

0 10 50 100 m

skala

bullergräns 55 dBA
(bullergräns för bostäder utomhus)

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR SUNNANSJÖ

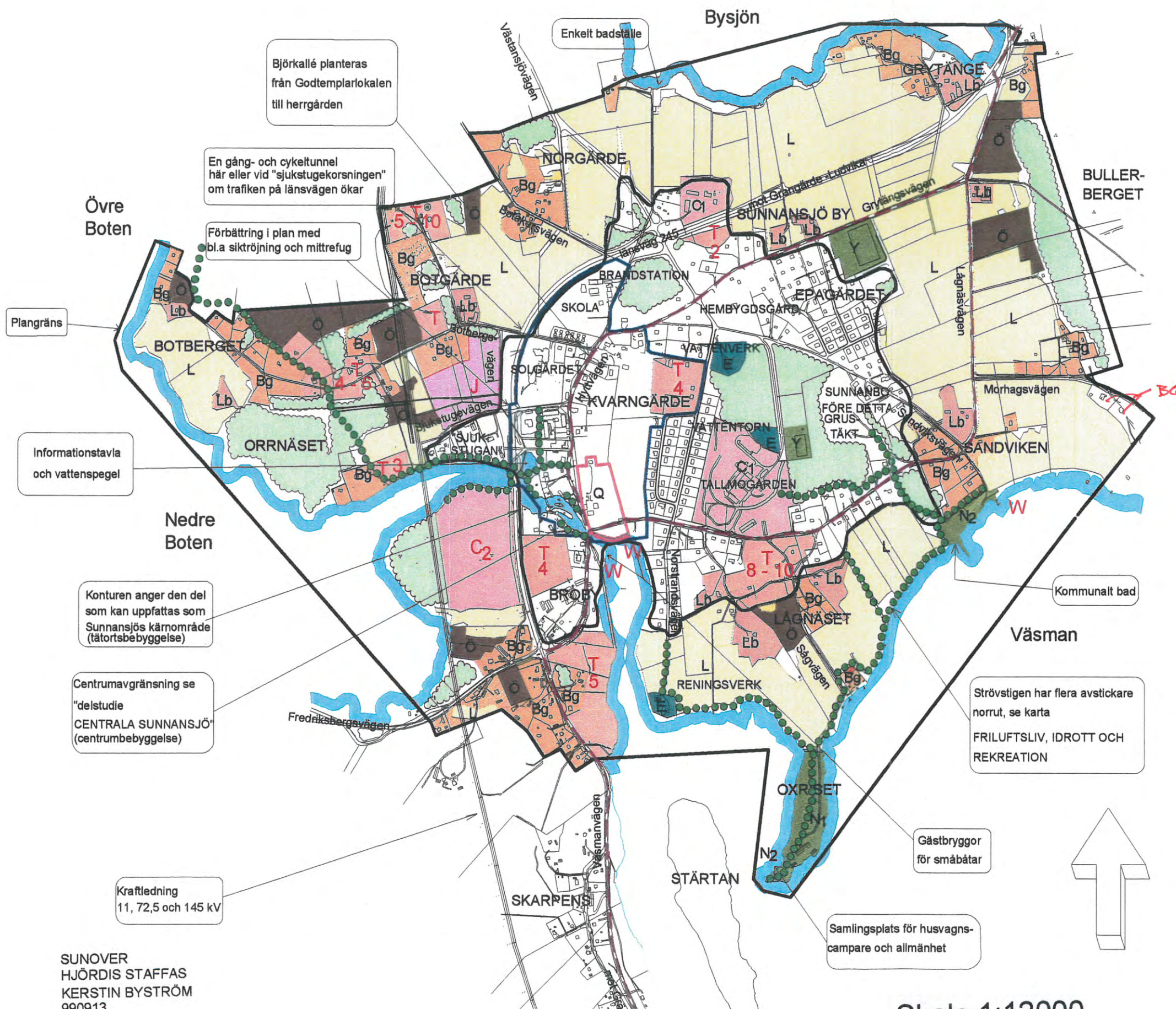
KARAKTÄREN AV "ÖPPET LANDSKAP"
SKALL BEVARAS

BEFINTLIG MARKANVÄNDNING

- SKOG, NATUR
- L JORDBRUKSÄNDAMÅL
- ÖPPEN MARK, ÄNGSMARK, HAGMARK
- Lb JORDBRUKSÄNDAMÅL, BOENDE
- Bg BEFINTLIG GLES BEBYGGELSE
- N1 FRILUFTSPARK/HUSVAGNSCAMPING
- N2 BADPLATS
- Y IDROTT
- E TEKNISK ANLÄGGNING
- Q BYGGNADSMINNE, SUNNANSJÖ HERRGÅRD
- C1 ANLÄGGNING
- CYKELVÄG PÅ BEFINTLIGA VÄGAR, (VÄSMAN RUNT)

FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING

- T FÖRTÄTNINGSOMRÅDE (UNGEFÄRLIGT ANTAL TOMTER)
- J HANTVERK
- C2 ANLÄGGNING, KONFERENSANLÄGGNING ELLER DYLIKT
- W GÄSTBRYGGGA
- STRÖVSTIG

Skala 1:12000

SUNOVER
HJÖRDIS STAFFAS
KERSTIN BYSTRÖM
990913